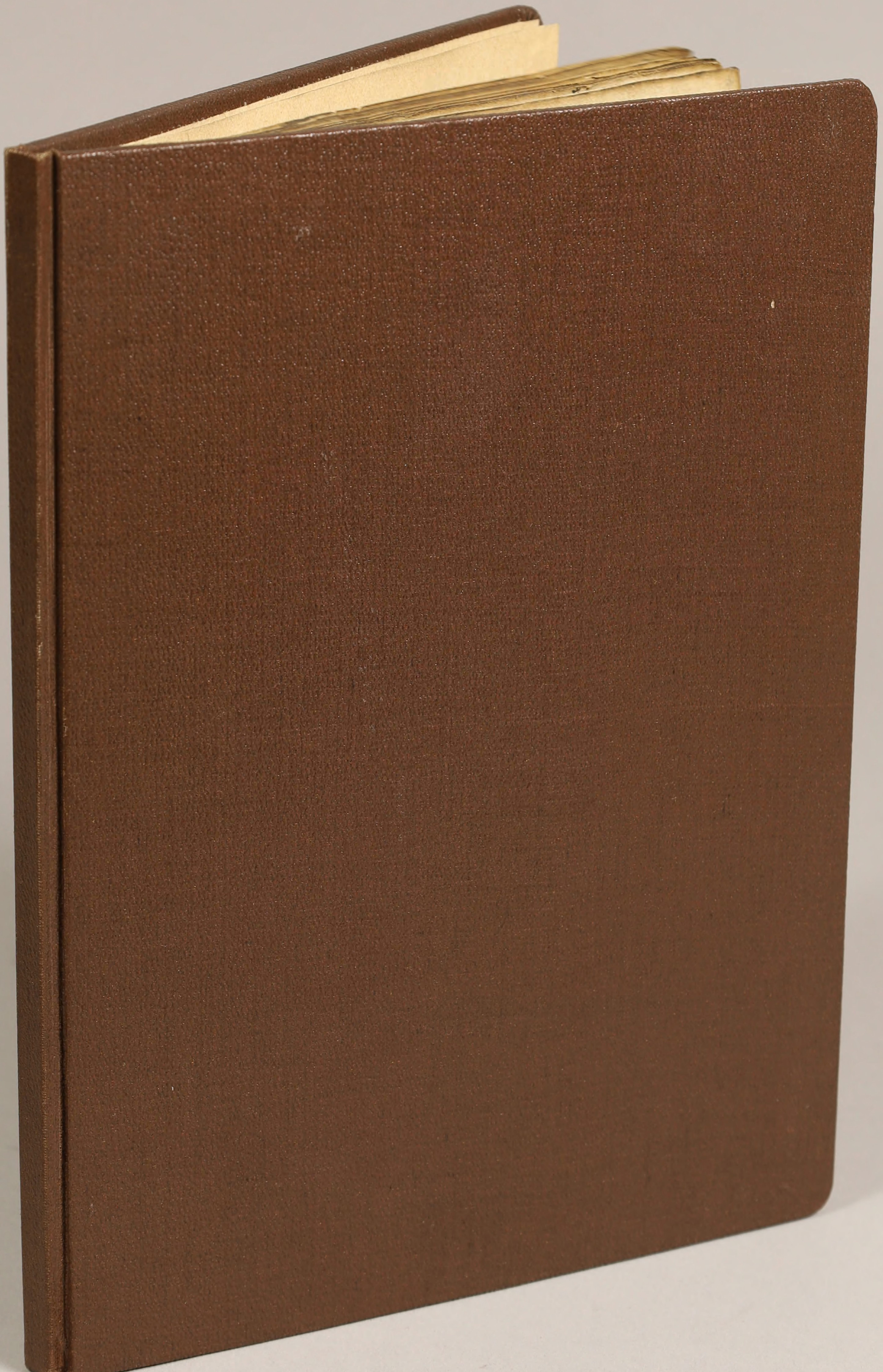

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 14. Ch
INKUNABUŁY

Canon Sacratiſſime miſſe. vna cum expoſitione eiuſdem. vbi in primis premittitur pulcra contemplatio ante miſſam habenda de criſti pulcritudine Et quomõ ipſa in ſua paſſione ab eo oĩno fuerat ablata Qualiterqꝫ quilibet celebrans debeat eſſe diſpoſitus. Incipit foeliciter.

IV/ 437

GW 3216.

145

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU im. A. MICKIEWICZA
W POZNANIU

1197318s

Canon Sacratiſſi

me miſſe. vna cum expoſitione eiuſdem. vbi
in primis premittitur pulcra contemplatio
ante miſſam habenda de criſti pulcritudine
Et quomõ ipſa in ſua paſſione ab eo oĩno fuerat ablata
Qualiterqꝫ quilibet celebrans debeat eſſe diſpoſitus. In
cipit foeliciter.

IV/ 437

GW 3216.

145

Cum omīs creatura ratōalis maxime a deo
ideo condita ſit.quo amore ⁊ intelligētia.ſuo
optimo ⁊ incōmutabili bono ꝯiungi poterit
ſuauibꝰ ac internis perfrui eiꝰ aſpectibus.et
inter oſcula p̄dilcti dulcē accipere ſoporē oꝑe
pretiū eſt vnicuiqꝫ qtīnꝰ ſeſe ad hoc diſponere.et que iter
eius prepediunt.per ſummū anī ſtudiū ex ſe repellere ſtu
deat.quo pacto.ſuum predilectū cōtemplari valeat.Hoc
eſt.deum deorū in ſyon Ipſe ꝓfecto eſt dilectꝰ meꝰ can=
didus et rubicūdus.electus ex milibꝰ inquit ſponſa can=
ticorū quinto Candidus eſt em̄ dilectꝰ meus quē querit
anīa mea per ſplendorē ſanctitatis.Rubicūdus ex fuſio
ne ſui ſanguīs ⁊ per ardorē paſſionis Ipſe eſt candidus
per humanitatē.qꝛ de virgine natꝰ et a labe peccati mū
dus Ipſe eſt rubicūdus martirio qꝛ peccatores lauit ſan
guine ſuo.Electus ex milibꝰ a deo patre ſuo.ex milibꝰ ſcꝫ
apoſtolorū et aliorū ſanctorum agminibꝰ vt per eum re
conciliaretꝛ mundus Hūc ſi fidelis anīa querere et inue
nire deſiderat.ſumoꝑe ſibi eſt agendū vt in hac valle la
crimaꝝ aſcenſiones ī corde ſuo diſponet et preparet ſe ad
videndū deum deorū in ſyon.ad quē non pedū greſſibꝰ
ſed bonarū affectionū curſibus et pijs meditationibus
ipſa gradi et rapi poterit et ſolū caſtiſſimis et puriſſimis
cordis oculis ipſum valeat intueri Itaqꝫ fidelis aīa ra
pta et ad dei cōſpectū per viā contēplatōis adducta Vi
dens omnē ſapientiā.i.diuinitatē ſui predilecti.et domū
eterne manſionis quā dilectis edificauerat.⁊ cibos mēſe
eius magne ī regno ſuo.⁊ habitacula ſeruoruꝫ.i.beatoꝝ
habentes multas et meritis et natura inter ſe differētes
manſiones Veſteſqꝫ eorum.i.diuerſarum virtutum et
gratiarū non habebit intra ſe vltra ſpirituꝫ.dicetqꝫ ad
ſponſam dilecti predilectā Qualis eſt dilectꝰ tuus ex di
lecto o pulcherrima mulierū.qualis eſt oſtende nobis fa
ciem eiꝰ.doce nos qualis et q̄ rubicūdus factꝰ eſt in ſua

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

Inc. A4

amariſſima paſſione q̄ʒ magnꝰ ſit q̄ʒ candidus in diui=
nitate et ſua humāitate dilectꝰ tuus criſtus natus ex di=
lec.. deo patre. quē vtiqʒ hic video in ſyon. Hoc eſt in ta
li contemplatōe et ſpeculatōe ſue hūanitatis. et maxime
tanti miſterij huiꝰ ſacramēti eucariſtie. Doce nos pulcri
tudinē eius abſconditā. ſpetiebꝰ panis et vini velatam.
qualis eſt dilectꝰ tuus o pulcerrima mulierū Dilectꝰ me
us vt dixi candidus et rubicūdus electꝰ ex milibus Ca=
put eius aurū optimū. come eius ſicut elate palmarū. ni
gre quaſi coruus canti. xj. ꝛc̄ Caput criſti reuera qui ſub
ſpetie panis et vini et ſub qualibet ſpetie etiā diſtincti to=
taliter integraliter continet̄. eſt diuinitas. qꝛ ſicut caput
continet corpꝰ ſic diuinitas continet humanitatē eiꝰ aſ=
ſumtam Hoc caput eſt aurum optimū. i. puriſſimū. qꝛ ſi
cut aurū oīa metalla precellit fulgore et dignitate. ita di
uinitas oīa precellit honore et maieſtate Come eius ſunt
elate palmarū. hoc eſt. angelice virtutes et poteſtates ſpe
tialiter deo vt come capitis inherētes. ſunt ſemꝑ pulcritu
dinem eiꝰ intendētes. et cū laude et gloria in hoc ſacrifi=
tio ſummo regi criſto ſunt famulantes. Sed nigre ſunt
quaſi coruꝰ ſcʒ infidelibꝰ. quia deus et criſtus eiꝰ. ymmo
et ſancti angeli ſtultis ſunt ī hoc ſacramēto deſpicabiles
dicentes. Aīa noſtra nauſeat ſuper cibo iſto leuiſſimo
Oculi eiꝰ ſicut columbe ſuꝑ riuos aquarū. Hoc eſt. dona
ſancti ſpiritꝰ que ipſe dat in hoc ſacramēto. amatores ſu
os non inſceno more porcorū volui ꝑmittunt. ſed in ſimi
litudine aquarū. claros et perſpicuos reddūt. nil tenebro
ſum habētes. que lacte ſunt lote. qꝛ ſicut mater ſola dile=
ctione naturali lac filijs miniſtrat. ſic deus ſola grā do=
na cariſmatū filijs donat (que reſidēt iuxta fluenta ple
niſſima) qꝛ quanto de deo clarius vident. tanto magis
ad altiora cognoſcēda intendūt (Gene illiꝰ ſunt areole
aromatū) hoc ē. modeſtia et pietas que in xp̄o ſingula
riter refulſit dulcedine doctrinarū delectabat preſentes

et attrahebat abſentes.que aerole ſunt conſite a pigmē
tarijs.i.medicis ſcꝫ apoſtolis et ꝓphetis aīarū medicis
qui concordi voce.non ſolū criſti ſermones.ſed et mores
ſacris paginis quaſi areolis deſcripſere. Labia eiꝰ diſtil
lant mirram primā.hoc eſt.verba doctrine eiꝰ.que clari=
tatem regni celeſtis ꝓmittūt grauia patientibꝰ et mir
ram primā.cōtemptū mundi et voluptatū predicāt.Ma
nus eius tornabiles.hoc eſt.oꝑa criſti ſunt polita et ꝑfe=
cta vt tornatura. Que eīm verbo docuit oꝑe impleuit.et
hee manus ſunt auree qꝛ virtutes quas ī hoīe geſſit di
uinitatis gloria ꝑfecit.que nos ad ſpem et amorē celeſtiū
excitant plene iacinctis.qꝛ in cruce manus criſti ꝑforate
clauis quaſi purpureo ſunt colore reſperſe rubore ſan=
guinis. Venter eiꝰ eburneus.hoc eſt.fragilitas humāi=
tatis eſt nitens candore caſtitatis.et ab omni peccato im
munis.diſtinctꝰ zaphiris ratōe humanitatis et diuini=
tatis. Crura illiꝰ columne marmoree.hoc eſt.itinera in=
carnatōis eius ſunt recta et firma.qꝛ quicquid per eū ge
ſtum eſt ante tꝑa a deo diſpoſitū eſt.que colūne fundate
ſunt ſuꝑ baſes aureas.i.prophetas ſapiētia lucētes.quia
talis in carne apparuit.qualis ab illis predictꝰ in diuīa
diſpoſitione fuit. Spēs eius vt libani.hoc eſt.pulcritudo
eius eſt decor oīm ſanctorū.ſicut libanus eſt decor omni
um montiū.electꝰ vt cedri Sicut cedrus pulcritudine for
titudine.ſublimitate antecedit Sic criſtus dilectꝰ ſpetio=
ſus pre filijs hoīm forma.qꝛ ipſe non accepit ad menſurā
ſed totū deum.et nos omēs de plenitudine eiꝰ accepimus
Guttur illius ſuauiſſimū.hoc eſt.savinternꝰ ſapor et dulce=
do verborū eius quā pauci guſtant eſt ſuauiſſima. Qui
autem guſtant amplius eſuriunt Et totus deſiderabi=
lis criſtus ſcilicet deus et homo.quia non ſolum ſm di=
uinitatem.ſed etiam ſm humanitatē.ab initio concepti
onis.vſqꝫ ad triumphū paſſionis reſurrectōnis aſcenſio
nis eſt in omnibus deſiderabilis. Talis eſt dilectꝰ o aīa

fidelis ſub velamine ſpecierũ huius ſacramenti poſitus Deus et homo.lux ⁊ vita.conditoꝛ mundi Talis eſt dile
ctus meus.et ipſe eſt amicus meus filie hieruſalē.hoc eſt fidelis aīa Si igiť vis diligere criſtũ.et ab eo diligi.ne
ceſſe eſt vt talem euꝫ qualem dixi intelligas.et poſtremo qualis pꝛo te factus eſt in agone moꝛtis.ille ſpecioſius foꝛ
ma pꝛe filijs hominũ.⁊ quomō nō eſt ſpecies ei neqꝫ de=
coꝛ. Vidim⁹ inquit pꝛopheta Iſaye.5ꝫ.et non erat aſpe=
ctus.et deſiderauim⁹ eum deſpectũ et nouiſſimũ viroꝛuꝫ virum doloꝛũ et ſcientem infirmitatē. Et erat quaſi ab=
ſconditus vultus eius et deſpect⁹.vnde et nec reputaui=
mus eum. Et nos reputauim⁹ eũ quaſi lepꝛoſum et per
cuſſum a deo et humiliatũ.a planta pedis vſqꝫ ad ver=
ticem non eſt in eo ſanitas. Vulnus et liuoꝛ et plaga tu=
mens nō eſt circũligata.nec curata medicamīe.nec fota oleo Talis eſt dilectus meus o aīa fidelis.ille dilect⁹ cā
didus et rubicũdus ex milib⁹ electus.factus pꝛo te. Con=
templare eum et vide.quomō omnis ſpecies et decoꝛ ab=
ſceſſit ab eo.inſpice caput eius inclitũ Contēplari o aīa fidelis quo pacto hoc ſcꝫ caput aureuꝫ et optimũ ymmo hoc caput angelicũ et tremebundũ ſpiritibus.iam denſi
tate ſpinaꝝ vndiqꝫ perfoꝛatuꝫ. Facies illa decoꝛa pꝛe fi=
lijs hominũ. Heu iam pꝛo te o aīa fidelis ſputis iudeo
rum deturpať. Ipſe eēm eſt vulnerat⁹ pꝛopter iniquita=
tes nras.attrit⁹ eſt pꝛopter ſcelera nrā inquit ꝓphā. Ocu
li pꝛedilecti ſicut columbe ſuper riuos aquarũ.ſole lucidi
oꝛes.heu iam caligant in moꝛte. Aures que audiunt an
gelicos cantus.modo audiunt peccatoꝛis inſult⁹. Vach qui deſtruis templũ.ſi es filius dei deſcende nunc de cru
ce. Os eius quod docet angelos.felle et aceto potať Ma
nus eius toꝛnabiles que foꝛmauerunt celos ſunt in cru=
ce extenſe et clauis affixe. Pedes quoꝛum ſcabellũ adoꝛa
tur cruci clauo affiguntur. Venter eius eburneus reue=
ra.et totũ ſuum coꝛpus candidiſſimũ diriſſime verberať

147

laceratur et oīno concutitur. Latus eius lancea perforatur. et quid plura nō remānſit ī eo aliqua ſanitas. niſi lingua vt teſtamentū ſuū conſtitueret. et ſingulis opera pietatis diſtribueret. apoſtolis perſecutionē. iudeis corp⁹. patri ſpiritū. virgini paranymphū. latroni paradiſuz. peccatori infernū. criſtianis penitentib⁹ crucē. Talis eſt dilectus meus factus pro te o aīa fidelis. o ſacerdos ſancte qui iam ī hoc offitio ſacratiſſime miſſe cupis cōiungi criſto. ipſe eſt amicus meus. ipſe eſt candidus vt nix. ipſe eſt rubicundus. Rubrū eīn eſt indumentū eius. et veſtimenta eius ſicut calcantiū in torculari. O ſacerdos ſacerdos aīaduerte vocem dilecte. aīaduerte et audi in quibus dilectus tuus laudaꝛ. quibus laudib⁹ et tu inuiteris. ad ſectandas et obſeruādas has virtutes pretermiſſis omnibus ceteris virtutib⁹ per duo tm̄ dilectus. cui aſſotiari deſideras laudaꝛ. videlicet ꝑ mundicitiā vite. et martirij penam. vt et tu imitando caſtitatez et mentis et corporis mundicitiā teneas. et patientiā pro criſto in omnib⁹ aduerſis feras gratanter. Tenetur profecto vnuſquiſqꝫ ſacerdotū. etiam voto ſolenni vt inquit venerabilis doctor Johannes gerſon cancellari⁹ pariſienſis in tractatu de vita ſpirituali aīe. et in trac. de caſtitate cleri. prope finē ad caſtitatē ſeruandam perpetuā. qꝛ non ſolū vouit ſed votū ſolenniſauit ꝑ ordinis ſuſceptionē. Jdeo ſubdit Si neſciuit ſciat. Eſt eīn vt inquit canon Cū in precepto. 84 diſ. et in. c. aliter. caſtitas anne̲xa ordini ſacro Et etiā regule monachali. vt cōtra eam nec ſumm⁹ pontife̲x poſſit licentiā indulgere. in. c. cū ad monaſteriū de ſta. monachorū. Et. 27. q. j. c. j. ꝙ qui fidem caſtitatis vouerūt deo. irritā fatiendo. damnationē incurrūt. Etiā canon Ante trienniū diſ. 3j. prohibet. ꝙ nullus ad altaris miniſteriū debet accedere. niſi caſtitas eius ante fuerit approbata. Jdeo dicit. c. de his quoqꝫ. 28. diſ. Cauendū eſt his. et loquiꝛ de ſacerdotib⁹. dyaco. et ſubdia. ne qn̄ ſue ſponſiōis

īmmūdiores.aut ad terrenas nuptias.aut ad furtiuos cō=
cubitos vltro concurrāt.quod ſi forte fecerint vt ſacrilegi
rei vel eccleſia habeant̄ extranei.Pena aūt ſacrilegij eſt
infamia in.c.infames.vj.q.j.In.c.attendendū.in.c.ſi q̇s
vij.q.iiij.Tenetur igit̄ ſacerdos non modo exemplo ſui
predilecti ad continentiā et mentis puritatem ſed etiā ex
voto ſolenni.immo ex ſtatuto eccleſie vt iam probatū eſt
Et hoc ideo.q2 ſacerdos qui totus eſt domino et dilecto
ſuo conſecrat⁹.et expeditus a cura rerum familiariū.et
ſolutus legibus ciuilib⁹.debet orationi iugiter vacare.
Jd̓o rōnabl'r aſtringit̄ voto caſtitatis.Attende queſo o
criſti ſacerdos et inſpice veteris legis ſacerdotes.dūtaxat
in altare domini hircos et vitulos ꝓ peccatis offerentes
quanta ſup̱ alios ſanctitatis.quāta caſtitatis eis impo=
nebatur artatio.vxorē non niſi virginē.non niſi ſemel ⁊
vnicam.non repudiatā.non ſordidā.ipſis fas erat acci=
pere.Vacabāt ab vxorū amplexu quolibet tp̱e vicis ſue.
et quando offerre volebāt domino.ſub mortis intermīa
tione.ſi moriebat̄ vxor eius in adoleſcētia continendi ne
ceſſitas incūbebat.leuitici.xxj.Et quoniā aſſidue noſtri
ſacerdotes ſacris occupant̄ miſterijs non hircū aut vi=
tulum ſed agnū immaculatū domīo offerentes.quid di
uinius q̄3 vt cōtinua polleāt caſtitate.vacāt legi dei quā
ab eorū ore populus requirit.Hec aūt lex ſicut immacu=
lata eſt.immaculatū ſpeculatorē et doctorem exigit.Nō
moueat vos o preclariſſimi ſacerdotes grecorū ſacerdo=
tū coniugiū.ſed potius mente intimi⁹ ſequentia perpen
dite.cur ipſi et eorū3 populus ferociſſimis criſti nominis
inimicis ſubiugati ſunt.nullo honore et dignitate am=
modo affecti.et illa qua iampridem legiſperitia fuerant
prediti.modo penitus ſunt priuati.Omnis deniq3 ſcien=
tiarum ornatus.quo primeuis temporib⁹ mirūimmodū
pollebant.abſceſſit ab eis.Et in varias iam ſupra modū
corruerūt errores.diſſonos romāe eccleſie vereq3 pietati
profecto nō alia ex cauſa.niſi q2 dereliquerūt fontem vi

uum.mundiſſimū et caſtiſſimū.ſacerdotij dignitatē con
tam inādo.et ciſternā diſſipatam omnis immūditie fo=
mentū coniugiū preter conſuetū et inhoneſtū ſibi queſi=
ere.ſancta domini polluēda.Ecce manus domini vali=
da et fortis ſuper eos.quis ꝑ futuro ſecurare eos poterit
a flamma incendij eterni.Neqꝫ refert.qꝛ hmōi coniuga
ti.vel quicūqꝫ alij ſacerdotes votū caſtitatis nō emiſerit
Dico eṁ cum ſanctis doctorib⁹ ſiue quis ſacerdotū vo=
uens ore ſiue nō.perpetuā obſeruare tenetur continētiaꝫ
ſiue caſtitatē.dum aliquis ſacerdotij dignitatē ſuſcipit.
quia vt ſic nedū vouet.ſed votum etiā ſolenniſat.matri=
monium iam contractū dirimens.nō minus ꝙꝫ in mo=
nachis quod ſumme notandū eſt.Redeat ḡ vnuſquiſqꝫ
tū̄ precipue ſacerdos ad cor ad dilectū ſuuꝫ.cuius carac
terem mente gerit.Eſt eṁ ſacerdotalis caracter proprie
caracter xp̄i vt inq̄t doctor ſanct⁹.iij.p.q.lxiij.ar.iij.c.tan
ꝙꝫ ducis.quo figurant̄ fideles ſacerdotio xp̄i.Imitetur
vnuſquiſqꝫ veſtigia ei⁹.eius videlicet qui eſt candidus ⁊
ſine macula et rubicūdus ī aduerſis vel carnis vel ſpūs
patientiā obſeruādo.Nam ī paciētia veſtra poſſidebitis
aīas vrās.Triſtitia vrā ait criſt⁹ diſcipulis loquens de
ſua paſſione ꝯuertet̄ in gaudiū.ioh.xvj.Hec eſt illa tri=
ſtitia que ī gaudiū maxie eternū vertit̄ de criſti paſſiōe
precōcepta.de illa vtiqꝫ triſtitia ſaluator affat⁹ eſt.quaꝫ
cordis meſtitiā vel poti⁹ mētis compaſſionē aīa deuota
ex verbis ſignis ſacri cāonis miſſe.ſi inſtitutōeꝫ eorundeꝫ
aīaduerterit.optie ꝯſequi poterit.que ſigna ſuperiorib⁹
dieb⁹ ex doctrīa ſanctoꝝ doctoruꝫ in offitio miſſe ſatis ꝑ
me miſticata.iuxta totū xp̄i paſſiōis ſeriē et explicata ſūt
quare ad nudū textū eiuſdē canonis miſſe ī pñti oꝑe me
ꝯuertā.ꝑ ſimplitiū ꝯtēplatōe et notitia.de verbo ad ver
bū cū certis notabilib⁹ ſacrū illū cāonē explicādo Taꝫ
et ſi varios ꝑ doctores idē ſacerrim⁹ canō ꝑ diuerſa eoꝝ
volumina late et multum diffuſe quantum ad omnia
miſſe dubia antea.ſatis explicatus et maſticatus ſit

tamen ne quis prolixitate attediat᷒.vel tantorū doctorū
clariſſimorū dicta et ſingula dubia legere ⁊ relegere ne-
gligat. Aut fortaſſis ne quis ea ſui propter inopiā emere
ↄtemnat.in preſentiarū breuitati inſeruire cupiens.que
diſpendioſe tradita ſunt.hic preſenti meo ī opuſculo ſub
compendio.dimiſſis ſacratiſſime miſſe dubijs.pro hono
re dei.et omniū fidelium.ſignanter quorū intereſt ꝑage-
re offitia ſacratiſſime miſſe.profectu et deuotiōe.ſacrum
canonem de verbo ad verbū explicare preconcepi. Non
iuxta meam ſententiā.ſed potius ſcḋm intellectū verum ⁊
rectum doctiſſimorū virorū.et doctorum clariſſimorum.
breuia notabilia pro eiuſdem elucidatōe annectādo.qua
tinus quilibet attentus lector et diligens.hec ſcripta rele
gendo et perlegendo.ea que concernūt diuinū cultum ⁊
ſacratiſſime miſſe offitiū.precipue eius canonē intellige-
re valeat.cū mentis ſuauitate atqꝫ animi profectu. Ac-
cipe ergo o ſacerdos.hec litterarū monimenta.et ſancto-
rum doctorū optima documenta.his indeſinenter adhe
reas.in his te exerceas.adiſcendo.quomodo illa diuiniſ-
ſima ſacramenta tractare debeas reuerenter.pura mēte
tanto regi criſto compatiēdo.ſuamqꝫ nō minus ſpecio-
ſitatem in amariſſima paſſione oīno amiſſam deplan-
gere ſtudeas. Itaqꝫ voluntarie pro tuo dilecto.triſtitiā
aſſumere non negligas.que triſtitia profecto in optimū
et in incōmutabile iuxta dictum ſaluatoris conuertetur
tibi gaudium et ſempiternū quod nobis preſtare digne
tur trinus et vnus deus amen.

¶ Sequitur textus canonis.

¶ Sequitur textus canonis miſſe vna
cum expoſitione et declaratione eiuſdem.

TE igitur clementiſſime pater
per hieſum xp̄m filium tuum
dominū noſtrū ſupplices ro=
gamus et petimꝰ vti accepta habeas
et benedicas hec ✠ dona hec ✠ mune
ra hec ſancta ✠ ſacrifitia illibata.

¶ Canon ſacratiſſime miſſe diuidit̄ in quiqꝫ ꝑtes pro=
pter quintuplicē ſanguis criſti effuſionē. ſcꝫ in ſangui=
nei ſudoris effluxiōe. flagellatōe. coronatiōe. crucis affixi
one. et lateris apertione. Prima pars ſubdiuidit̄ in duo
capitula Et capitulū primū iterū ſubdiuidit̄ in tres ꝑtes
Primo dirigit̄ petitio ad deū vt has oblatiōes acceptet
et benedicat. que ꝑtes et capitula patebunt ſm ordinem.
¶ Et exponit̄ ſic canon ¶ Te igit̄. i. certe aſſertiē ſum
ptū Vel exponitur pro ergo ſumptū continuatiue Cle=
mentiſſime. i. miſericordiſſime Pater ſcꝫ creatōe Per ihm
criſtū. tanq̃ ꝑ mediatorē Filium tuū ſcꝫ naturalē Do=
minū noſtrū. non vſurpatiuū ſed dominū dominantiuꝫ
Supplices rogamꝰ ⁊ petimus. i. humiles nō preſumētes
de noſtris meritis. ſed cōfidētes de tua benignitate. Vti
. i. vt aduerbiū ſimilitudinis Et debꝫ acui in ſine propter
vti verbū infinitiui modi Accepta. i. grata Habeas. i. ſu
ſcipias Et benedicas ſcꝫ ad verum et ſalubre ſacrifitiuꝫ
cōuertēdū Hec dōa a deo nobis collata Hec mūera a no
bis allata Hec ſancta ſacrifitia quo ad repreſentationeꝫ
quia repreſentāt corpus et ſanguinē hieſu criſti Illibata
. i. immaculata ¶ Et illa tria ideꝫ ſignificāt ſed diuerſis
rationibꝰ Ideo idem ſub diuerſis verbis hic reiteratur.
et hoc propter excitare deuotionē Vnde Innocentiꝰ Se

omnū em̄ multiplicatio et inculcatio.pie deuotōis eſt exci
tatio vel ineffabilis cōmendatio ſacramēti Et dicuntur
dona.qꝛ criſtus fuit nobis a deo datus Munera qꝛ a iu
da traditus Sacrifitia qꝛ a iudeis ad mortez oblatꝰ Et
hec dicunt̃ ſancta.ratione ſignificatōis.qꝛ ſignificāt cor
pus et ſanguinē criſti Et illibata ratione offerētis.quia
debet ſine macula eſſe qn̄ hec offerre pretendit.alias iudi
tiū ſibi mādūcat et bibit.j.corinth.jj. ¶ Circa hāc lrām
T breuit̃ ē notādū ꝙ Canon a t incipit̃ ſic formata.
Ad modū thau vl' ſignuz crucis.qꝛ ſm yſidoruz
littera thau ſignificat crucem criſti Et in iſta lit
tera tria ſunt notanda . Primo eſt ibi baſis ſignificans
fidei fortitudinē Eſt etiā ibi ſtipes ſignificās ſpei altitu=
dinem Et eſt ibi linea trāſuerſalis ſignificās latitudinē
caritatis Debet em̄ habere ſacerdos precipue thau ī fron
te ſuo videlicet fortitudinē animi cōtra omne temptamē
tū.ſpem ꝑ ſupernis obtinendis.et caritatē dei et proximi
ad quē dirigit et pro quibꝰ dirigit̃ eiꝰ oratio ¶ Dicitur
te igitur ad denotandū cōtinuationē prefationis ad ca=
nonē.et ꝙ nulla oratio infra prefationē et canonē preter
ſanctus eſt inſerēda ¶ Multiplicant̃ etiā verba petitio
nis ſcz rogamꝰ ac petimus idem ſignificātia.propter ex
primere magnitudinez affectꝰ ¶ Dicunt̃ verba iſta in
plurali hec dona ⁊c̄.propter diuerſitatē ſpecierꝝ atqꝫ ſub
ſtantiarū vini et panis Et ad hec verba ſcz dona mune
ra tres cruces fiūt ad deſignandū triplicē ceiſti traditōez
ſcz a patre.a iuda.et a iudeis.ab illis tribꝰ traditus fuit.
Prima fuit ex gratia qꝛ ſm apoſtoluz Proprio filio ſuo
non pepercit deus ſed pro nobis omnibꝰ tradidit illum.
Secūda ex auaritia de qua dicit̃ Judas querebat opor
tunitatez vt eum traderet Math.26. Tertia ex inuidia
de qua iohis.20.Gens tua et pōtifices tui tradiderunt te
mihi Et ſignū crucis tribus digitis exprimendū eſt.que
ſub inuocatōe trinitatis exprimit̃.et a ſupiori tranſit ad

inferius.quia criſtus de celo tranſit ad terrā.et producit
a ſiniſtra in dextram.qꝛ de miſeria tranſire debem⁹ ad
gloriā.ſicut criſtus tranſit de morte ad vitam.de inferno
ad paradiſum ꝛc. ¶ Sequitur textus.

In primis que tibi offerim⁹ ꝑ ecclesia
tua sancta catholica quā pacificare.cu
ſtodire.adunare et regere digneris.
toto orbe terrarū.vna cū famulo tuo
Papa noſtro.N.et antiſtite noſtro.N
et rege noſtro.N.ꝛ omnib⁹ orthodox
is.atqꝫ catholice et apoſtolice fidei cul
toribus.

¶ Hec eſt ſcđa pars primi capituli prime ꝑtis. In qua
ſtunt oratōes pro his qui in dignitate conſtituti ſunt.ſcꝫ
tam pro gladio ſpirituali qꝫ ſeculari.et ꝑ tota eccl'ia que
ab eis gubernat̄. ¶ Sequit̄ expoſitio ¶ In primis.i.
pͥncipaliter Que ſcilicꝫ dona munera et ſacrifitia Tibi
ſcꝫ deo patri Offerim⁹.i.ſacrificam⁹ Pro eccleſia tua.i.ꝑ
congregatōe oīm fideliū vinculo caritatis vnita San=
cta.i.confirmata et ſanctificata Catholica.i.vniuerſali
Quā ſcꝫ eccleſiā Pacificare.i.vt pacē ab hereticis et ſciſ
maticis habeat Cuſtodire ſcꝫ a vitijs et demonijs ꝛ ini=
micis Adunare ſcꝫ que diſperſa eſt.inter ꝑfidos iudeos.
bohemos et paganos Et regere digneris ſcꝫ in proſpe=
ris et aduerſis Toto orbe terraꝝ ſcꝫ diffuſam Vna.i.pa
riter aduerbiū congregādi Cū famulo tuo papa noſtro
et antiſtite noſtro.i.epiſcopo noſtro Rege noſtro ſcꝫ ro=
manorū vel imperatore Et omnib⁹ orthodoxis.i.criſtia=
nis.qui ſub vtraqꝫ poteſtate fidem criſtianā colūt Atqꝫ
catholice.i.vniuerſalis Et apoſtolice fidei.i.ꝑ apoſtolos

fundate Cultoꝛib⁹.i.veneratoꝛib⁹.¶ Nota ꝙ ſacerdos
gerit typū perſone ɔmunis.repꝛeſentās xp̄m.⁊ ideo dicit
offerimus ad denotandū.ꝙ ſacerdos non tm̄ in ſua.ſed
totius eccleſie ꝑſona ſacrificat.quapꝛopter nō minus vl̓
maius perficiť a ſacerdote bono vel malo.ſicut nec infir
mitas virtutē impedit medicine.qꝛ non in merito ſacer=
dotis.ſed in verbo conficiť creatoris.Non em̄ iniquitas
ſacerdotis effectū impedire poteſt ſacramēti.ſicut nec in
firmitas medici virtutē impedit medicine.ſed tn̄ ſi ma=
lus ſibi recipit ad eternā damnationē.ſi bonus ad vitaʒ
eternā.¶ Dicitur em̄ pro antiſtite noſtro.⁊ debet intētio
referri ad epiſcopū in cui⁹ dioceſi quis celebꝛat.nō a quo
eſt oꝛdinat⁹.vel a cuius dioceſi eſt oꝛiūdus. Antiſtes ce=
lebꝛans nō debet dicere.ꝓ antiſtite noſtro.Etiā in dioce
ſi romana.nō debet dicere celebꝛās.pꝛo antiſtite.qa iſta
dioceſis non habet antiſtitē.ſed ſolū papam.¶ Subiūgi
tur.pꝛo rege noſtro.Et ſm aliquos vt dixi intelligiť pꝛo
rege romanoꝛū.quia papa et rex romanoꝛū tenent api=
ces gubernatōis eccleſie.Aliȷ̄ dicūt ꝙ debet referri ad re=
gem in cui⁹ regno ſacerdos celebꝛat.ſicut illud de antiſti
te inferre debet ⁊c̄.¶ In iſta parte canonis et ſequenti
cōuenit inueſtigare et ſcire quib⁹.et pꝛo quibus.qualiter.
et quare ſacrifitiū altaris debem⁹ offerre.que quattuoꝛ
ex ipſo canone aduertere poſſum⁹.Pꝛimo quib⁹.ſcʒ ſoli
deo.et indiuidue trinitati.quod tangiť ibi.reddūt vota
ſua eterno deo.Secundo pꝛo quib⁹.qꝛ pꝛo eccleſia catho
lica et omnib⁹ oꝛthodoxis.ibi pꝛo eccleſia tua ſancta ca=
tholica.Tertio qualiter.ſcʒ in vnione fidei.⁊ ɔmunione
ſanctoꝛū.ibi.Cōicantes.Quarto quare ſcʒ pꝛo benefitiȷ̄s
ſpiritualib⁹ eternis et tp̄alibus.etiam pꝛo omnib⁹ pꝛop=
ter deū.ibi.pꝛo redemptōe aīarū ſuarū.Et quia ſacer=
dos vt dictū eſt.ɔmunis perſone typum gerens.et repꝛe=
ſentans xp̄m.ideo etiā oꝛat pꝛo bono ɔmuni vniuerſalis
eccleſie.rogādo ei quattuoꝛ ſcʒ tranquillitatem pacis.ibi

pacificare.cuſtodiã ab aduerſarijs.ibi.cuſtodire Tertio adunationẽ omniũ in fide vna.ibi.adunare Quarto cõuenientem vniuerſalis eccleſie gubernationẽ pro ſalute ominiũ fidelium. ¶ Sequitur textus.

Memento domine famulorũ famularũqꝫ tuarum.N.et omniũ circumſtantium quorũ tibi fides cognita eſt ⁊ nota deuotio qui tibi offerunt hoc ſacrificiuꝫ laudis pro ſe ſuiſqꝫ omnibꝫ pro redemptiõe aĩarum ſuarum ꝓ ſpe ſalutis et incolumitatis ſue.tibi reddũt vota ſua eterno deo viuo et vero.

¶ Hec eſt tertia pars primi capituli prime partis.in qua ſpecialiter fiũt oratões pro quibuſdã perſonis cõiunctis et circũſtantibꝫ ¶ Exponit aũt littera ſic.Memẽto.i.miſerando recole Famulorũ.i.ſeruorũ Famularũ.i.ancillarum tuarũ colentiuꝫ te per fidem catholicã Et oĩm.i.ſingulorꝫ Circũſtantiũ.i.audientiũ miſſam Quorꝫ ſcꝫ audientiuꝫ Fides tibi.i.qui ſolus ſcis qui recte credũt Cognita eſt.i.mãifeſta Et nota.i.aperta.Deuotio qui habent caritatẽ et cognoſcis qui deuote te diligũt.eo ꝙ nihil tibi latet Qui tibi offerũt ſcꝫ circumſtãtes fideles ꝑ perſonã ſacerdotis.Hoc ſacrificium.i.hãc oblationẽ Laudis.i.in qua ſpãliter laudaris.qꝫ precipue dicit ſacrificiuꝫ laudis.qꝛ es oĩ laude dignus Pro ſe ſcꝫ ipſis Suiſqꝫ ſcꝫ amicis Omnibꝫ ſcꝫ familiaribꝫ.cognatis.ꝯſanguineis Pro redẽptiõe aĩaruꝫ ſuarũ.i.ꝓ remiſſiõe peccatorꝫ quibꝫ etiã remittunt Pro ſpe ſalutis.i.ꝓ eterna retributõe Et incolumitatis ſue.i.ſanitatis corꝑis ꝯſeruãde vel acquirẽde. Tibi reddũt.i.reddẽdo tribuũt.Uota ſua.i.deuotõeꝫ ſuã

vel deſideria vl' ꝓmiſſa bōa Eterno deo.quo ad patrem
ſm eſſentiā Viuo quō ad filiū Et vero quo ad ſpm̄ ſctm̄
¶ Sequūt' notabilia Dicit' eterno ꝓpter excludere hoīes
Viuo ꝓpter ſculptilia.et vero ꝓpter demōes ¶ Dicit' no
tāter memēto dn̄e.nō ꝙ aliqua obliuio caderet i deū.ido
dicim'.ſed ſicut illoꝝ obliuiſti dr.quos ſua grā non viſi
tat.vt dr Innocenti'.ſic et deus dr ſcire hos et noſcere il
los quos viſitat ſua grā et quos approbat.Memēto igi
tur faml'.ꝑ tuā grāz eos viſitādo.¶ Notādum eſt ꝙ in
illa ꝯmēoratōe ꝑ viuis tm̄ debem' rogare.et non eſt ne=
ceſſe vocaliter eoſ tc̄ explicare.cū de' ſit exauditor cordiū
pluſq̄ȝ vocū.nec nimis magna mēoria debet fieri.et hoc
ꝓpt' cordis diſtractionē.et mētis euagationē.ſed breuiter
debet ſe ſacerdos expedire.Poteſt tn̄ talis modus teneri
cogitādo Memēto rc̄.Pr̄io mei indigni ſacerdotis.gra
tiā mihi tribuēdo.vt hoc ſacrificiuz laudis valeā offerre
tibi et omib' ſanctis tuis ad honorē.ꝑ me et omnib' pro
quib' teneor ad ſalutē ac ꝓſperitatē Scd̄o ꝓ parētibus
tam carnalib' q̄ȝ ſpiritualib'.fratrib'.ſororib'.patruis.
Et ſemꝑ in genitiuo iſta nomīa debent memorari.Tertō
benefactorū in genere In ſpetie iſtoꝝ.N.tribue illis iu=
xta tuam ſanctā voluntatē.atq3 eorum corporis et anīe
neceſſitatē.Quarto omniū inimicorū infidelium.reuo=
ca eos ab erroib' et inſidijs eorum.vt omēs gratiā tuaz
obtinere valeamus.Multum enī laudabile ꝛ decens eſt
ꝙ ſacerdos ſeruet perſonarū ordinem.ſm merita et dig=
nitatem.poſtq̄ȝ ſuiipſi' et ſuorum parentū memoriā ha=
buerit Etiā non eſt neceſſe vt diximus.ꝙ nomīa propria
exprimat.eo ꝙ deo nihil latet.ſed ſolū intentionē et affe=
ctum ad has ꝑſonas.pro quib' orare vult gerat. ¶ Et
nota ꝙ immediate poſtq̄ȝ dictū fuerit.Memēto.d.f.f.q3.c
debet ſequi talis ꝯmēoratio.et taliter vti diximus.Deinde
completa ꝯmēoratione.ſequi debet.et oīm circūſtantium
In quo notat' q̄ȝ ſalubre eſt intereſſe deuote miſſam.

Cōmunicātes et memoriam veneran
tes in primis glorioſe ſemper virginis
marie genitricis dei et domini noſtri
hieſu criſti. Sed ⁊ beatoꝝ apoſtoloruz
ac martirũ tuorũ Petri pauli andree
iacobi iohānis thome iacobi philippi
bartholomei mathei ſimonis et tha=
dei, lini cleti clemētis ſixti cornelÿ cipri
ani laurētÿ criſogoni iohānis et pau
li coſme et damiani Et oīm ſanctoruz
tuorũ quorũ meritis precibuſqz con=
cedas vt ī omnibꝰ ꝓtectōis tue munia
mur auxilio per eundem criſtum do=
minum noſtrum.

¶ Iſtud eſt ſecundũ capituluz prime partis canonis in
quo fiunt mēorie aliquorũ ſanctorũ. et inuocationes pro
ſuffragiis eorundez. ¶ Sequit̃ expoſitio. Cōmunicātes
ſcz in vnitate fidei cum ſanctis ſumꝰ hic in via. qꝛ parti=
cipamꝰ cum eis in fide et quaz ipſi habuerunt. et qđ ipſi
crediderunt. et nos credimꝰ indubitāter. ¶ Et ſubiungi
tur. Memoriā venerātes. i. recolentes. ſcz ſanctoruz oīm
qui mediāte hoc ſacrifitio ſalutē conſecuti ſunt. In pri=
mis. i. pre omnibꝰ ſanctis Glorioſe. i. perpetue virgis ma
rie Genitricis. i. matris dei et domī noſtri hieſu criſti In
quibus notat̃ excellentia marie beate virginis. Ideo di=
citur de ea. Sum quod eram. nec eram qđ ſum. nunc di=
cor vtrunqz. Sed et beatorũ apoſtolorum. et hoc ideo. qꝛ

ipſi nobis tradiderunt formā et ritum offerendi hoc ſa=
crifitiuz. Ac martirū tuorum. qui effuſione ſanguinis ſui
tanꝗ̃ teſtimonio probauerūt. Et nominant̄. 12. apoſtoli
et. 12. martires. qui pro teſtamento dei et teſtimonio fidei
duodecim articulorū ſua corpora tradiderunt. ¶ Sequi
tur Petri. quē dominus fecit clauigerū celi et caput eccle
ſie. qui in primitiua eccleſia modū celebrationis ⁊ conſe=
crationis miſſe adauxit. vltra verba conſecratiōis domi
nicam orationē adiungēs. Pauli. qui raptus eſt ī tertiuz
celum. modū celebrandi atqz conſecrādi didicit vt patz. 1.
corinthiorū. 11. Andree. qui de veritate hui⁹ ſacramēti in
achaia multuz diſputauit. Jacobi. ſcz maioris intellige
fratris iohannis euangeliſte. qui maior dicit̄. eo ꝙ voca
tione prior ꝗ̃ alter fuit. Johānis. qui in cena recumbens
ſuper pectus domini. altitudinē hui⁹ ſacramenti pre cete
ris excellentiſſime hauſit. Thome. qui in loca clauorū cri
ſti digitos ſuos intulit. ad fidem confortandā. et de corpo
re glorificato de quo dubitauerat nos plenius inſtruxit
Jacobi minoris. qui frater domini agnomīat̄. eo ꝙ ſi=
milius fuiſſe perhibet̄. Et ſic de aliis ſanctis apoſtolis et
martirib⁹. quorum nomīa hic in canone explicant̄. qui
omnes hoc ſacratiſſimū ſacramentū ſuis paſſionib⁹ fide
li teſtimonio ꝯfirmauerūt. ¶ Circa quod notanduz eſt
quare alii ſancti martires atqz ap̄li nō ſunt impoſiti. qui
tn̄ maximis paſſionib⁹ atqz mirabilib⁹ claruerunt. ſicut
ſanctus ſteffan⁹ barnabas ⁊c̄. Reſpondet̄ ꝙ canon iſte
ex inſpiratōe diuina eſt compoſit⁹. ideo iſti ex diuina re=
uelatōe hic ſunt inſerti. et non alii. Unde legit̄ ꝙ aliqui
ſancti patres hic voluerūt aliquos interſerere. et aliquos
remouere. in craſtino noīa illoꝝ qui remouebant̄. aureis
litteris inuenerūt inſcripta. quapropter nullus tante au
datie debet eſſe. ꝙ aliquē ſanctū in canōe addere vel de=
ponere p̄ſumat. ¶ Sequit̄ Et oīm ſanctoꝝ tuoꝝ quorū
meritis et precib⁹. i. interceſſionib⁹. Nā iuxta hieronimū

hec clauſula apponit̄.q2 feſtiuitas omniū ſanctorū ſin-
gulis dieb⁹ celebrari non poteſt.cū dicit Euſebi⁹ ꝙ ī quo
libet die anni pluſꝗ quinqz milia ſanctorū feſta concur
runt.excepto die kalendarū ianuarij quo intendebāt gē
tiles epulis et ſolennitatib⁹ et nō ad martiriſandū ſctōs.
¶ Sequit̄ Ut muniamur.i.ꝓtegamur Auxilio.i.ſubſi-
dio Tue ꝓtectōis in omnib⁹ ſcz operib⁹.orationib⁹.acti-
onibuſqz noſtris.¶ Dubitat̄ quare hic ī canone et in ce
lebratiōe miſſarū.ſanctoꝝ memoriā celebram⁹ et eorum
auxiliū imploram⁹.Rn̄det̄ ꝙ eccleſia memorat̄ ſanctoꝝ
noui teſtamēti in ꝯſecratōe hui⁹ ſacrifitij.non vt aliquid
operent̄ ad ꝯſecratōez hui⁹ ſacrn̄ti.ſed vt eorum meritis
iuuemur et ſctificemur.qtūs digne et ſalubriter hui⁹ ſa-
crifitij oblationē perfitiam⁹.¶ Concludit̄ tandem hec
oratio Per eundē xp̄m dominū noſtruz.q2 ſicut per ip̄m
oīa facta ſunt.ſic ⁊ oīa per ip̄m ſunt terminād̄a.Et non
rn̄det̄ hic amen.q2 vt dicit ratōale.pie credit̄ et indubitā
ter preſumit̄.ꝙ iam aſſint angeli.ipſi ſacerdoti miniſtrā
tes.et loco miniſtratoꝝ amen reſpondētes.Quare ſancti
a nobis ſunt venerādi.Rn̄det damaſ.li.iiij.c.vij.⁊ ponit
quatuor rōnes que pro vna computant̄.ſcz quia amici
ſunt dei ioh.xv.Jam nō dicā vos ſeruos ſed amicos me
os.Scd̄o q2 filij dei.Joh.x.Dedit eis poteſtatē filios dei
fieri Tertio heredes dei.Ro.viij.Si aūt filij dei et here-
des.Quarto duces veſtri.De quo da.ſic dicit Si quis
multū laborat ducem inuenire.qui eū alicui regi morta
li adducat.et ꝓ eo ad ip̄m verbum fatiat.ꝗto magis du
ces gn̄is humani qui ꝓ nobis ad deum interpellatōnes
fatiunt ſunt honorandi tēpla eis erigendo et memoriā
eorum venerando. ¶ Sequitur textus.

Hanc igit̄ oblatōez ſeruitutis noſtre
ſed et cuncte familie tue queſum⁹ do
mine vt placatus accipias dieſqz nr̄os

in tua pace diſponas atq; ab eterna damnatiõe nos eripi. et in electorum tuorum iubeas grege numerari Per criſtum dominū noſtrum.

¶ Iſta eſt ſecūda pars principalis canonis ī qua poſtulatur dei patris benigna placatio. et hui⁹ ſacrificii cōſecratio et ſm hoc iſta ps ſubdiuidit in duo capitula. Primo poſtulat dei patris benigna placatio. vt ſic placat⁹ acceptet noſtra ſacrifitia et det nobis pacem. et vt liberet nos de maſſa et cōgregatōe dānatorū. ⁊ enumeret nos inter electos ſuos ¶ Sequit expoſitio Hanc igit oblationē. i. oblatū ſacrifitiū Seruitutis nr̄e ſcz qd tibi in vera adoratōe ſoli deo offerim⁹ Sed et cūcte familie tue ſcz militātis ſub vexillo ſancte crucis et xpiane militie. Queſum⁹ dn̄e ſcz oīpotens. et pater clemētiſſime Ut placat⁹. i. mitigat⁹ precibus et interceſſionib⁹ ſanctoꝝ tuorū Accipias. i. gratāter acceptas Dieſq; nr̄os. i. tp̄a vite noſtre In tua pace. i. in tranquillitate pacis et ſecuritate Diſponas. i. ordines Atq; ꝑ et Ab eterna dānatōe. i. pena infernali Nos eripi. i. miſericorditer liberari Et ī electoꝝ tuorū. i. ſanctorū a te eternaliter p̄deſtinatoꝝ Iubeas grege. i. cōſortio ⁊ aggregatōe Nūerari. i. aſſotiari Per. x. d. n. ¶ Iſta littera iam lecta eſt quodāmodo cōclo oīm predictoꝝ ſpāliter huius qd per oblationē hui⁹ ſacrifitii impetrare intendimus. Et eſt ſniā iſta. qꝛ ſancti tui dn̄e quorū cōmemoratio iam acta eſt. q̇ nobis ritū et formā h⁹ ſacrificii tradiderūt et reliquerūt. Ipm̄q; offerēdo et ſumēdo gratiā cōſecuti ſunt ſic et nos meritis ⁊ precib⁹ eorū tua ſolita ꝓtectōe muniri cōfidim⁹. Icciro illis ꝓ nobis ſic intercedētib⁹ rogam⁹ cōfidēter. qtūs tu de⁹ pater p. x. d. n. idē ſacrifitiū qd tibi ſoli deo vera adoratōe impēdim⁹. placat⁹ meritis et interceſſionib⁹ ſanctoꝝ tuorū approbādo accipias. ⁊ gratuite

153

acceptes. vt hoc ſacriſitiū. tr̄aquillitatē pacis. liberatōez ab eterna damnatione. et conſortium tuorum ſanctoruz omniū nobis obtineat. ¶ Sequitur canon.

Quam oblationē tu deus in omnib⁹ q̄ſum⁹ bene ✠ dictā aſcri ✠ ptā ra ✠ tā ratōnabilē acceptabilēq; facere digne ris, vt nobis corpus ⁊ ſanguis, fiat di lectiſſimi fily tui dnī noſtri hieſu criſti

¶ Jſtud ē ſcd̄m capl̄m ſcd̄e ptis. ī quo petit̄ magnuz et arduū. ſcz q̄ ex eſca materiali fiat nobis corp⁹ ⁊ ſanguis d. n. i. x. Et eſt ſnīa iſta O de⁹ pater clemētiſſime nos peti mus qt̄us hāc oblationē ꝯſecrare. approbare ⁊ cōfirmare digneris. ī rōnabilē et acceptabilē tibi hoſtiā vel ſacrifiti um. ita vt ad nrām ſalutē panis et vinū fiat corp⁹ ⁊ ſan guis dnī dei nrī ihū xp̄i dilectiſſimi filij tui. ¶ Expoīt̄ ſic Quā oblatioꝫ. ſ. ſuitutis nrē Tu deus. ſ. pater clemētiſſi me Jn oib⁹. ſ. exn̄s queſum⁹ digneris facere. Benedictā ī. ꝯſecratā Aſcriptā. ī. approbatā Ratā. ī. firmā Rōnabi lē. ī. diuie rōni et volūtati ꝯformē Acceptabilēqz. ī. accep- tabile ſacrifitiū Vt. ſ. panis et vinuz Nobis. ſ. ad nrāz ſa lutē Corp⁹ ⁊ ſanguis fiat. d. f. t. d. n. i. x. ¶ Dicit̄ notanter ſacerdos hic. fiat nobis. ideo. q2 ſacerdos ē ſolū miſter h⁹ ineffabilis ꝯuerſiōis. ideo nō in pſona ꝓpria loquit̄. ſ in pſona xp̄i loquēs fiat. Et ī hoc ꝯformat ſe v̄bo creatōis Geneſ. j. Fiat lux ſiue fiāt luīaria. q2 eadē potētia req̄rit̄ in trāſſubſtātiatōe ſicut ī reſurrectōe ⁊ ī rerū creatōe ⁊ in verbi dei incarnatōe lu. j. Fiat mihi ſm verbū tuū Cōue niēs. n. ē imo oportz q̄ hec trāſſubſtātiatio fiat p̄ v̄ba trā ſitū ſcātia. ido nō d̄r q̄ panis ſit corp⁹ xp̄i. ſ bene d̄r. pa nis fiat corp⁹ xp̄i. ideo bn̄ ponit̄. fiat. ¶ Circa qd̄ notādū q̄ ſacerdos h̄ facit. v. cruces. tres ſup̄ panē ⁊ calicez in ꝯi gn̄ d̄r Bn̄dic. aſcri. ratā. duas. vnā ſup̄ panē qn̄ d̄r corp⁹

reliquã ſuper calicem. quãdo dicit ſanguis. Et repreſen=
tant nobis venditionẽ iude. que fuit maledicta. pſcripta
irrita. iniqua et deteſtabilis. Ideo dicit ſacerdos. Sed tu
deus hanc oblationẽ digneris facere benedictã. pro qua
nos in celeſtib⁹ benedicas. Judas deletus eſt de libro vi
uentiũ. et cum iuſtis non eſt ſcriptus. Aſcriptã. pro qua
nos inter electos aſcribas. Judas ſe laqueo ſuſpendit. et
epiſcopatũ ei⁹ accepit alter. Ratam. per quã ratum et cer
tum ſit noſcere ſalutis pmiſſum. Judas exiſt ↄdemnat⁹
et oratio ei⁹ facta eſt in peccatũ. Ratõabile per quã rati=
onabile fiat noſtre ſeruitutis obſequiũ Judas reddit ma
lum pro bonis. et odiũ pro dilectione retribuit. Accepta=
bilemq; per quam reddas nos tibi acceptos.

Qui pridie ꝙ patereť accepit panẽ in ſanctas ac venerabiles man⁹ ſuas ele=uatis oculis in celum ad te deũ patrẽ ſuũ omnipotẽtẽ. tibi gratias agẽs. be nedi✠xit. fregit et dedit diſcipulis ſu is dicẽs. Accipite et mãducate ex hoc omnes. Hoc eſt enim corpus meum.

¶ Iſta eſt tertia pars principalis canonis ĩ qua ponun
tur verba conſecrationẽ effitientia et finaliter perfitien
tia. Et diuidiť in duo capitula In primo introducũtur
verba conſecratõis criſti. et illud repreſentať ꝙ domin⁹
noſter hieſus criſt⁹ in cena fecit. quã particulaʒ alexãder
primus ſic ordinaſſe diciť. et addidiſſe ſm formã apoſto
lorum et euãgeliſtarũ ſic derelictã. ¶ Et eſt ſentẽtia iſta
O pater clemẽtiſſime. dñs noſter hieſus criſtus filius tu⁹
proxima die precedente paſſionẽ ſuam. hora cene accepit
panem. ĩ venerabiles manus ſuas. et eleuãdo oculos ſu=
os in celuʒ ad te deũ patrem ſuum omnipotentẽ et grãs

agendo benedixit dicens Hoc eſt em̄ corpus meū. In cor-
pus ſuum tranſſubſtantiādo. Et fregit et dedit diſcipul̄
ſuis dicens Accipite ⁊ manducate ex hoc omēs. ¶ Et ex
ponitur ſic. Qui ſcz domin⁹ noſter hieſus criſtus Pridie
.i. precedēti die. q̄ȝ pateret̄ Accepit panem ſcz non ꝯſecra
tum In ſanctas .i. ſanctificatas Ac venerabiles .i. hono
randas manus ſuas Eleuatis oculis ſurſuȝ ſcz ſm hu
manitatē Oculis ſcz tam mentis q̄ȝ corporis In celuȝ .i.
verſus celum Ad te deū patrem ſuū ſcz ſm diuinitatem.
omipotentē Agens .i. reſſerēs Tibi gratias .i. gratiaruȝ
actiones Benedixit .i. ꝯſecrauit Fregit ſcz ſpecieȝ panis.
Et dedit .i. porrexit diſcipulis ſuis dicēs. Accipite ſcz p̄ fi-
dem Et manducate .i. comedite ſcz per caritatem. ex hoc
omnes. ¶ Circa quod notandū ꝙ eccleſia ī die cene ſpe
cialiter addit illam particulā. qui pridie q̄ȝ pateretur. pro
noſtra oīm ſalute. quod eſt hodie ad ſingularē reueren-
tiam hui⁹ diei. eo ꝙ iſta die hoc venerabiliſſimuȝ ſacra-
mentū ſit inſtitutū. in qua die deſideratiſſimū eſt inſtitu
tuȝ conuiuiū. ſm ꝙ dominus dixit Deſiderio deſideraui
hoc paſca manducare vobiſcū anteq̄ȝ patiar Luce. xxij.
¶ Sequit̄ Accepit panem ī ſanctas ac venerabiles ma
nus ſuas In quo denotat̄ ꝙ hoc ſacramentū non niſi
in diuinis manib⁹ non viciatis ſed ꝯſecratis. debet reue-
renter et venerabiliter tractari. Ex quo ſtatim habet̄ ꝙ
ſolum ſacerdos habet hoc ſacramentū conficere. ¶ Ubi
ſciendū ꝙ quatuor requirunt̄ ad conficiendū eucariſtiā
vnde verſus Uerbū materies intētio ſenſus et ordo. Cōue
niunt xp̄i vt corp⁹ conficiat̄ Primo verbū .i. forma ver-
borū que iſta eſt. Hoc eſt em̄ corp⁹ meū. Iſtis verbis nō
p̄latis nō eſt ibi ſacrm̄tū. Et ſi em̄ non de ſubā forme ver
borū eſt. tn̄ de bene eſſe ei⁹. Cetera verba ſcz qui pridie ⁊c̄.
addita ſunt ex reuelatōe ſpūs ſancti. ideo ſine neceſſitate
nullo mō obmitti debēt Scd̄o requirit̄ puritas materie
ꝙ de tritico puro debet eſſe hoſtia. q2 dn̄s grano frumēti

ſe cōparauit Tertio intentio ↄficientis.ꝙ ſacerdos intē
dat ſpecialiter ↄficere Intentio em̄ ſemper eſt neceſſaria
vel actualis vel habitualis.¶ Et gn̄aliter debet habere
intentionē illam.ꝙ velit conficere ſm̄ inſtitutionē eccl'ie
que ꝓ vtilitate vel neceſſitate gn̄aliter vel ꝑticulariter cō
ficere inſtituit.Et ꝓpter hoc ſi quis ex ludibrio vł ſtulti=
cia proferret verba ↄſecratōis.ſuper totū panem in foro
et totum vinū in cellario.nō conficit.quāuis ipſe etiā ha
buit intentionē ↄſecrādi.vt quibuſdā placet.quanq̃ ꝗdā
tenent oppoſitū vt patet ī dubijs miſſe.¶ Sequit̄ Ele=
uatis oculis in celū ꝛc̄.Criſtus in arduis agēdis ſemper
eleuauit oculos in celū vt ī reſuſcitatōe lazari ioh.xj. In
ſermone quā fecit poſt cenā ioh.xiij. Ita quoqꝫ ī iſta hu
ius ſacratiſſimi ſacrm̄ti inſtitutiōe fecit.et quāuis de hoc
hic euāgeliſte mentionē minus faciāt.credit̄ tn̄ ab eccl'a
obſeruari ex reuelatōe ſpūs ſancti.Quādo ſacerdos dicit
hec verba.tollit panem de ara et recipit ad manus.ꝛ dū
ſic recipit.adhuc ibi nō eſt corpus xpi.ſed a primo in vlti
mo inſtanti prolatōis illorū verboꝝ.Hoc eſt em̄ corpꝰ me
um.deſinit eſſe panis.et incipit eſſe verum corpus xpi.Et
ergo diligēter ſacerdos caueat.ꝙ panem nō conſecratū
nō nimis eleuet.nec aliquod ſignū adoratōnis exhibeat
ſed in omnibꝰ panem occultū teneat.ne populus circū=
ſtans adoret et ydolatriā cōmittat.¶ Sequit̄ Benedix
it.Hic fit crux ſuꝑ panem.non ꝙ criſtus benedicēdo pa=
nem fecit crucem.Sed fit crux ad panem conuertenduꝫ
in corpus criſti.qui pro nobis immolatus eſt in cruce.
¶ Sequitur Fregit ſcilicet formaꝫ et ſpeciem panis. Et
notandum ꝙ omnia verba que ſignificāt corruptioneꝫ
vel attritionem.et predicantur de eucariſtia.referuntur
ad illas ſpecies quas vides.et non ad corpus criſti.ſicut
maſticatur.frangitur.atteritur.diuiditur.¶ Sequitur.
Dedit ſcilicet corpus ſuū Quale autem. Innocentiꝰ re=
ſpondet.Ergo dominica ſacramēta magis veneranda

Q diſcutienda profiteor. ſimplicitas fidei ſufficit ſi dicat.
ꝙ tale dedit quale voluit. Dedit et iude vt inquit Bern-
hardus noſter. De vna menſa comedūt petrus et iudas
ſed diuerſimode vnus ad ſalutē alter ad damnationē.
¶ Sequit Accipite et māducate .i. accipite cū deuotōe ⁊
manducate cū veneratōe. Sequit Ex hoc omnes. Hoc
nullus euangeliſtarū addidit de corpore. ſed de ſangui-
ne bene dicit. bibite ex hoc omēs. et creditur ab apoſtolis
eſſe additū. Et dicit notanter ex hoc. quid hoc repreſen-
tat queri poteſt. vel quid demōſtrat. an ſpecies vel panē
vel corpus criſti. Regula eſt cōmunis ſacre ſcripture. ꝙ
frequēter in ea videtur agi de vno. quod tū agitur de di-
uerſis. vt eſt illud. Benedixit. fregit et dedit. benedixit pa-
nem. fregit formā ſeu ſpeciē panis. dedit corpus. Eodem
modo cū dixit. māducate ex hoc omēs. Hoc ꝓnomē hoc
oſtendit integrū corpus. et illa prepoſitio ex innuit formā
diuiſam. vt ſit ſenſus. Cōmedite corpus meū ſub forma
diuiſum. Nam ſola forma ꝑ partes diuidit et totū corpꝰ
manducat. ¶ Sequit hoc eſt em̄ corpus meū. Quāuis
multe ſunt opiniōes de hoc ꝓnomīe demonſtratiuo hoc.
que tū mihi videt eſſe ꝯmunior hic recitatur In iſta ora-
tione. Hoc eſt corpus meū. per hoc demonſtrat corpꝰ cri-
ſti. non pro iſto tpe quo profert hoc pronomen hoc. ſed ꝓ
iſto tpe in quo cōplete prolata eſt tota oratio Et hoc de-
clarat ſic Sicut ſe habet ſillaba ad dictionē. ſic ſe habet
dictio ad orationē. Sed ſillaba nō cauſat aliquē ſenſum
niſi dictione totaliter prolata. ſic ſili'ter et oratio. Et ſicut
oratio nō cauſat ſenſum perfectū niſi ſit totaliter finita
et prolata. ita iſta nō eſt vera Hoc eſt corpus meum. niſi
oratione totaliter ꝓlata. Et petrus comeſtor dicit ꝙ cū
totum eſt dictū. totum eſt factū Et certiſſime credendum
eſt. ꝙ cū iſta verba proferunt ⁊ prolata ſunt. cū intentōe
conficiēdi a ſacerdote. et ſuꝑ materiā debitam. ꝙ panis
in corpus criſti conuertit ex pacto et ꝓmiſſo diuino. quod

vtiqꝫ magnū et eximiū eſt miraculū. ꝙ tantam vim ver
bis deus tribuit et ſacerdoti conficiēti Illa verba ſic ex=
ponunt̄ Hoc eſt. i. exiſtit in veritate. Corpus meū quod ꝑ
vobis tradet̄ Sicut ergo corpus criſti vere tradebat̄ ita
vere demonſtrat̄ Ideo et dixit Caro mea vere eſt cibus
¶ Item volēs eleuare inclinat ſe et ſignificat ꝙ criſtus
humiliauit ſe ꝑ nobis factus obediēs patri vſqꝫ ad mor
tem. et tunc eleuat̄. In iſta eleuatiōe moroſe retrahit cor
pus criſti. ad deſignandū ꝙ criſt⁹ de ſurſum ſuper altare
in manus ſacerdotis aduenit. quāuis tamen dextrā pa=
tris non reliquit.

Simili modo poſteaq̄ cenatū eſt, ac=
cipiens et hūc preclarū calicez in ſanc
tas ac venerabiles man⁹ ſuas. Item ti
bi gratias agēs bene✠dixit, dedit di
ſcipulis ſuis dicens Accipite et bibite
ex eo omēs. Hic eſt enim calix ſangui
nis mei noui et eterni teſtamēti, miſte
riū fidei, qui pro vobis et ꝑ multis, ef
fundetur in remiſſionē peccatorum

¶ Capitulū ſecundū tertie partis principalis ipſi⁹ cano
nis. in qua ponunt̄ verba efficiētia conſecratiōꝫ ſangui
nis criſti. Unde dicit̄. Simili mō. quaſi diceret. ſicut caro
criſti ſub forma panis a criſto conſecrata eſt. ⁊ omnib⁹
diſcipulis ad manducandū data. Simili mō. i. eodez mō
vinū corporale Poſteaq̄ꝫ cenatū eſt. i. celebrata cena. i. eſu
agni paſcalis. ſcꝫ dn̄s hieſus Accipiēs et hunc preclaruꝫ
calicē. i. vinū in p̄claro calice. In ſanctas. i. ſanctificatas
et venerabiles manus ſuas Item. i. iterū Tibi deo ſciliꝫ
patri oīpotenti Grās. i. gratiarū actōes Agens. i. referēs

Benedixit.i.conſecrauit virtute diuina Dedit.i.diſtribu
it diſcipulis ſuis dicēs Accipite et bibite ex eo oēs Enim
pro qꝛ Hic eſt calix ſanguīs mei.i.calix continēs ſangui=
nem meū.ſ.qui eſt confirmatio ꝓmiſſionis Noui ⁊ eter=
ni teſtamēti Miſteriū.i.occultū ſacramentū.fidei Qui.ſ.
ſanguis Effundetur pro vobis.ſ.diſcipulis meis Et pro
multis.ſ.in me credentibꝰ In remiſſionez peccatoꝝ.i.ad
delendū crimīa.¶ Ubi ſciendū ꝙ criſtꝰ calicē recepit re
uerenter.Benedixit trāſſubſtantiādo eum realiter.De=
dit diſcipulis ſuis largiter Et poſtea quid eſſet qđ dedit
expoſuit veraciter.Dicit ergo textꝰ Simili mō.poſtq̄ȝ ce
nauit xp̄s et corpꝰ ſuū dedit diſcipulis.tūc accipiēs ⁊ hūc
preclarū calicem.i. vinum ⁊ aquā in calice.Nam hic cō
tinens ponit̄ pro contēto.ſcȝ calix pro vino.in ſctās ma=
nus.que firmauerūt celos et ꝯſtruxerūt hoīes vt ait iob.
Ac venerabiles manus ſuas.que ab oī creatura debent
venerari.eo ꝙ ab eis oīa benedicunt̄ vt a ſummo ponti
fice Item.i.ꝯſequēter.gratias agens tibi patri ſuo.ꝓ hu
mani generis redemptōne.que per ſanguinē ſuum i cra
ſtino effudendū erat futura Benedixit.i.vinum et aquā
in ſuum ſanguinē conuertit.Dedit diſcipulis ſuis largi
ter et gratioſe dicēs Accipite et bibite ex eo omēs humili
ter et deuote.fideliter et virtuoſe.Q̄ȝ aūt ſeparatim fit cō
ſecratio corporis et ſanguinis criſti.cum tn̄ ex parte con
tenti ſit tm̄ vnum et idem ſacramentū.fit ideo.ad deno=
tandū ꝙ ſanguis criſti in paſſione ſeparatus fuit a cor
pore.Nam primo ſanguis ſubtilis et intercutaneus per
ſanguineū ſudorem effuſus fuit Secundo ſanguis ma
gis groſſus etiam intercutaneꝰ per flagellationē extrac
tus fuit.Tertio ſanguis capitis ꝑ ſpinee corone impreſ=
ſionem Quarto ſanguis neruorū affluxit per clauoruȝ
infixionem.Quinto ſanguis alens cor et vitam per lan
cee tranſlationē Et ſic totus ſanguis criſti in paſſiōe ex=
tractꝰ et ſeꝑatus fuit a corpore criſti Ideo in memoriam

iſtius fit ſeparatī conſecratio corporis et ſanguīs criſti.
¶ Quanq̄ʒ dixi hic eſſe ſub ſpetie panis et vini vnuʒ ſa
cramentū ratione contenti.poſſunt tn̄ dici diuerſa ſacra
menta.ratione ſpetierū continentiū. Unde cum dicit̄ in
complendis.Profitiant nobis ſacrm̄ta ꝛc̄. Ibi fit relatio
ad continēctia ſiue signi.icātia Sed cum dicit̄ in ſingu-
lari.Ut hoc tuū ſacramentū ꝛc̄.fit relatio ad contentuʒ
et ſignificatuʒ ¶ Dicit̄ in verbis premiſſis Accipiens et
hunc preclarū calicem.Hic ſacerdos fatetur eundem eſſe
quē criſtus accepit ī manus ſuas.hunc et eundē intelli=
gendū eſſe non idēptitate metalli.ſed repreſentatōe miſte
rij.continentē eandem materiā ſacramēti ſcʒ vinū de ge
nimine vitis ¶ Subiungit̄ Hic eſt calix ſanguinis mei
hec verba ſacerdos ꝓferre debet cum intentōe conficiēdi
ſanguinē Et ponit̄ hic methaphorice continēs pro con
tento Et eſt ſenſus Hic eſt calix ſanguīs mei.i.ille eſt ſan
guis meus.per modū poculi ſalutiferi miſtrat᷒.¶ Uer=
ba quidē ad conſecrationē calicis et ſanguīs criſti ꝑtinē
tia ſm albertū iſta ſufficere vident̄. Hic eſt calix ſangui
nis mei Sed.ſ.thomas vult.ꝙ hoc totū Hic eſt calix ſan
guīs mei noui et eterni teſtamēti miſteriū fidei.qui ꝓ vo
bis et ꝓ multis effundetur in remiſſionē peccatorū.ſit de
forma ſanguīs criſti.Et illa opīo cōiter tenet̄ et videtur
rōnabilior Ideo calix nō debet an̄ leuari niſi totū dicat̄.
vſqʒ ibi.Hec quotiēſcunqʒ feceritis.Dicit itaqʒ ſacerdos.
Hic ē calix ſanguis mei.quaſi idē et vnū ſit cū xpo.⁊ me
rito Si.n.cōicantes vnū ſunt cū xp̄o.ſicut ipſe dixit.Qui
mādūcat meā carnē.et bibit meū ſanguinē in me manet
et ego ī eo ioh̄.vj.Multo ampli᷒ ſacerdotes ꝯficientes ⁊
diſtribuentes criſto vniunt̄ Eo ꝙ hoc fatiunt.dicunt et
conficiunt.ſicut criſt᷒ dixit.fecit et confecit.ſi ſaltē cū pura
et recta intentiōe hoc fecerint Quēadmodū legimus de
quodā fratre ordinis nrī ciſtertienſ mōaſterij vualtzenſ
Qui habuit ſingularē gratiā ī miſſa.vt et verbis inten=

deret et ſignis et factis que gerunt᷑ et proferunt᷑ in miſſe
offitio. cui ex hoc datus eſt horū plenior intellect⁹ Cū em̄
in actu conſecratōis verba de forma conſecratōis ꝓfer=
ret. aliquotiēs occurrit illi in mente cogitatio dei ſibi con
gaudendo. Ecce nunc vnū es cum criſto. criſt⁹ in te. et tu
in illo Affectu quoqꝫ mentis orabat. Profitiat dn̄e hieſu
criſte. gratia ī me per veram fidē et caritatē. et hanc bea
tificā vnitatē. vt indiuiſus ſemper in te maneā et omneꝫ
lapſum fugiā mortalis culpe. et pericula euadā preſen=
tis vite. iuditiū et penā iehenne. Cui nō defuit diuina cō
ſolatio. Viſum eſt em̄ illi. ꝙ miſſaꝫ celebraret et cū ad ea=
dem verba veniret cogitatūqꝫ eundē replicaret. ecce vi=
det ſe totū in hoſtia. et totuꝫ criſtū in ſe. ita mirabiliter vt
duo corpora diuerſis ſpetieb⁹ et lineamētis corporalib⁹.
diſtincta. eundem tn̄ locum occuparēt. tam in ꝓprio ſa=
cerdotis corpore q̄ꝫ in hoſtia ſalutari. Nec potuit ille fra
ter et deuot⁹ ſacerdos. in omnib⁹ creaturis huius vnio=
nis dignū habere exemplū. nec ſuffitiens documentū. cū
nō nūq̄ꝫ ſuis precaris fratrib⁹ interloquēdū referret. niſi
ferrum ignitū. Modū itaqꝫ expreſſit in eo. Proprium ca
lorem et vigorē habet ignis. hec tn̄ ferro cōmunicat. fer=
rum vero habꝫ propriā figuram et magnitudinē. que ſi
militer igni non negat᷑. Sic in iſta viſione duorū corpm̄
vnus loc⁹ et duplex effigies apparebat. In qua xp̄s oſtē
dere voluit quō eſſet vnū in actu conſecratōis cum ſacer
dote. ¶ Sequit᷑ Noui et eterni teſtamēti. Nouū dicit᷑ re
ſpectu veteris teſtamēti. Eternū vero. i. perpetuū a parte
poſt. qꝛ eternaliter durabit et non reuocabit᷑. ¶ Sequit᷑
Miſteriū fidei. i. ſacrm̄tum ſecretū fidei. quod poteſt refer
ri ad paſſionē et morteꝫ criſti. que fuit ſanctiſſimū ſacra
mentū ſub figura veteris teſtamēti abſconſuꝫ. et fide an
tiquorū patrum precognitū. tanq̄ꝫ miſteriū regalis ⁊ ge
neralis redemptiōis nature hūane. ¶ Sequit᷑ Qui pro
vobis et multis effundet᷑ in remiſſionē peccatorū Gloſa

ꝑ vobis preſentibꝰ. et pro multis futuris effundet. ¶ Sequitur in remiſſionē peccatorū. quo ad culpā atqꝫ penā eo ꝙ criſti paſſio ſit ſufficiēs remediū ad remiſſionē peccatorū. ¶ In die paraſceues vnū ſingl'are agit hic memoratu dignū. Nam tunc ī offitio hoſtia ꝯſecrata ī vinū non ꝯſecratuz mittit. Hoc fit ideo. q2 iſta die xp̄s totꝰ imerſꝰ erat ī aq̄s tribl'atōis. vt figuratū fuit ione. j. vl' iō q2 xp̄s in die paſceues totalit ī ſuo ſanguie ē madefcūs.

Hec quotienſcūqꝫ feceritis in mei memoriam facietis.

¶ Et exponit ſic Hec. i. hanc hoſtiā Quotienſcūqꝫ. ſ. obtuleritis Feceritis. i. cōſecraueritis et māducaueritis In mei mēoriā facietis. i. mortis et paſſiōis mēoriā habeatis Hec verba origīaliter habent Lu. xxij. Et ſm ratōnale hec clauſula tam ꝯſecratōez corporis q̄ʒ ſanguīs reſpicit Et ideo poſt depoſitū calicez debet dici.

Unde et memores dn̄e nos tui ſerui ſed ⁊ plebs tua ſctā xp̄i filij tui dnī dei nrī btē paſſiōis. nec nō ⁊ ab inferis reſurrectiōis. ſed ⁊ ī celos glioſe aſcēſiōis offerimꝰ p̄clare maieſtati tue. de tuis donis ac datis. hoſtiā ✠ purā. hoſtiā ✠ ſanctā. hoſtiā ✠ immaclatā. panez ſanctum ✠ vite eterne. et calicem ✠ ſalutis perpetue.

¶ Hec ē quarta ps p̄ncipalis totiꝰ canonis. in qua pꝰ q̄ʒ facta eſt et poſita oblatoꝝ ꝯſecratio. nūc fit ꝯſecratoꝝ comēoratio. Et diuidit iſta ps in tria capit'la Primū vero

ſubdiuidit̃ ĩ tres pticulas. In primo ad mēoriā reuocat xp̄i paſſionē et ei⁹ reſurrectionē. ꝓ quib⁹ donis gratuitis offerre ſe dʒ hoſtiā purā ⁊c̄. Lrā ſic cōſtruit̃ Unde o dn̄e nos ſerui tui. i. nos ſacerdotes. Sed et plebs tua ſctā. i. populus criſtian⁹ tua paſſiōe ſanctificat⁹. ſ. exn̄tes mēores eiuſdē xp̄i filij tui. dn̄i dei nr̄i tam btē paſſiōis. ſ. que nos btificat. Necnō. i. etiā Reſurrectōis ab inferis. i. a mortuis Sed et ĩ celos gl'ioſe aſcenſiōis offerim⁹. i. immolam⁹ Preclare maieſtati tue. i. p̄ ceteris tue clare potētie De tuis donis. ſ. gratuitis Ac datis. i. collatis. ſ. nobis Hoſtiam purā. i. purificantē. atꝫ ab om̄i peccato origĩali immuneꝫ Hoſtiā ſanctā. i. ſctificantē. ſ. ab oĩ peccato crimĩali Hoſtiam immaculataꝫ. i. ſine macl'a pcti venialis. Et panem ſctm̄. ſ. exn̄tē viaticū et datorē vite et̃ne Et calicē ſalutis perpetue. i. inebriātē et letificātē. nos perpetue ĩ gl'a ſempiterna ¶ Snia ē hec. Ex quo oblatio h⁹ ſacrifitij fieri debet ĩ filij tui mēoriā. et ei⁹ mortis et paſſiōis Nos ſacerdotes ſui dei et tota eccl'ia tua ſancta ꝯmēorātes. tam e⁹ beatā paſſionē q̄ʒ ab inferis reſurrectionē. et gl'ioſaʒ aſcēſionē. offerim⁹ tibi. de tuis donis gratuitis hoſtiā puraʒ. ¶ Dicit quidē ſacerdos. Unde et mēores. q2 ipſe dn̄s nobis p̄ceperat vt hoc ĩ ſui mēoriā facerem⁹ Jccirco tria cōmēorando nobis ꝓponit eccl'a ſcʒ tam beatā paſſiōʒ. necnō ab inferis reſurrectōʒ. ſed et ĩ celos gl'oſaʒ aſcenſionē. quoꝝ primū vulnerat caritatē Scd̄ʒ ſcʒ reſurrectio. corroborat fidē Tertiū. i. aſcēſio. letificat ſpem Quid. n. ĩ nobis magis caritatē accēdit. q̄ʒ q̄ ꝓprio filio ſuo nō pepcit deus ſed ꝓ nobis oĩb⁹ tradidit illū Quid magis ĩ nobis fidē ꝯfirmat. q̄ʒ q̄ xp̄s reſurrexit a mortuis primitie dormientiuʒ Quid ĩ nobis magis ampliat ſpem. q̄ʒ q̄ criſt⁹ aſcendēs ĩ altū. captiuā duxit. captiuitatē dedit dona hominibus. vt vbi ipſe ē. illic et miniſter ei⁹ ſit. Hec innocenti⁹ ¶ Circa v̉ba text⁹ vlteri⁹ ē notandū vbi dr̄ Nos ſerui tui ⁊c̄. i. ſacerdotes. q2 ad lrāʒ hic loquit̃ de miſtris eccl'e.

ſucceſſorıbꝰ apl'orū.vt ſunt ſacerdotes.inter quos ⁊ epōs in
primitiua eccl'ia non erat drā.Unde ⁊ ſacerdotes mēores eſſe
debēt.qꝛ ipſi celebrātes miſſaꝫ et ſacrifitiū illud ex electiſſimū
offerētes.nō debēt ignorare ſe hoc ſacrifitiū laudis ī mēoriā
mortis et paſſiōis xp̄i offerre.⁊ a mēoria ſua eā nunq̄ꝫ exclu
dere.ſed eā ſp̄ tanq̄ꝫ pn̄tē pre oculis hrē ¶ Et ſubdit Sꝫ et
plebs.t.ſ.i.pplꝰs criſtianꝰ etiā mēor eſſe debet tue paſſiōis.qꝛ
nō ſolū criſtꝰ ꝓ ſacerdotibꝰ.verū etiā ꝓ tota plebe.ne periret
paſſus eſt et mortuꝰ.iccirco et tota plebs hꝰ amare paſſiōis
mēor eſſe debet.Hec plebs ſancta dr.qꝛ ex fide et baptiſmo
ſctificata ē.et hec plebs vna cū ſacerdote offert.Et ꝗ̄ ſacer=
dos dt.Nos tui.Sed et plebs.t.ſ.offerimꝰ.qꝛ qđ ſacerdotes
agūt miſterio.pplꝰs agit voto.¶ Et ſubdit Xp̄i.f.t.d.d.n.
Filiū dei vocat dm̄ deū nrm̄.qꝛ eadē intētōe ⁊ deuotōe a no
bis ē colendꝰ.qu a deꝰ pater.qꝛ cōſubālis et coeternꝰ eſt deo
patri.nō alter ſ idē deꝰ noſter.et oīm ſicut ipſe docet loquēs
apl'is dicēs Creditis ī deū et ī me credite.deū ſe ī hoc cōteſ=
tās vt ait.b.augꝰ.¶ Subiūgit Offerimꝰ p̄cla.ma.t.Maieſ
tas dei dr p̄clara.q̄ſi pre alijs clara.Si.n.iuſti florebūt ſicut
ſol in regno pr̄is eterni.q̄ꝫto magis diuīa maieſtas refulget
¶ Sequit De tuis.do.ac.da.Sꝫm innocētiū exponitur ſic
Nos offerimꝰ tibi de tu.do.i.de frugibꝰ ſegetū q̄ꝫtū ad pa
nē.qui ꝯuerſus ē in carnē et corpꝰ xp̄i.Ac da.i.fructibꝰ ar=
borū q̄ꝫtū ad vinū.qđ eſt ꝯſecratū in ſanguīe.de his inq̄ꝫ et
illis offerimꝰ Hoſti.pu.⁊c.purā q̄ꝫtū ad cogitatōꝫ Sanctā
q̄ꝫtū ad locutōꝫ.Immacl'atā q̄ꝫtū ad opatōꝫ.Debꝫ em̄ eſſe
offerēs purā hn̄s cogitatōꝫ.ſcāꝫ locutōꝫ.⁊ immacl'atā opa
tiōꝫ.¶ Seq̄t Pa.ſ.vi.eter.qꝛ eſt viaticū hic nos ſuſtētans et
poſtea ducēs ad eternā patriā.¶ Et ca.ſa.ꝑpe.in quo ē po
tus inebriās nos et letificās ꝑpetue Eſt etiā xp̄s hoſtia pu=
ra.electos ſuos a pctīs purificans.Hoſtia ſctā.electos ſuos
ſctificās Hoſtia immacl'ata.macl'as nrās purgās ¶ Pa
nis ſanc.vi.eter.hoīes et angelos refitiens.Calix ſalu.ꝑpe.i.
ex calice ſui ſanguīs inebriās et ꝑfundēs.¶ Et notandū q̄

ſuꝑ eucariſtiã ꝯſecratã plẽiſſime fuĩt quiqꝫ cruces. Nõ ad eucariſtiã ꝯſecrandã. ſed potiꝰ ad dñice paſſiõis mẽoriã habendã. Nã quãtũ ad ordinẽ eucariſtie ꝯſecrãde caplᷣm illõ ſcꝫ Qui ꝓdie qꝫ pa. ĩ fine cãonis ſubiri debuiſſet quãqꝫ ĩ eo ꝯſecratio ꝯſumat̃. Sed qm̃ impediuiſſet ordinẽ hiſtorie recolende. qꝛ quicq̃d fuit geſtũ ĩ medio vl̃ pĩcipio recolit̃ ĩ fine. Eccl̃ia ꝓuide ordiauit. vt ordinẽ ſuaret hiſtorie. q̃re ⁊ v̄ba ꝯſecratiõis cãonis ibidẽ collocauit vt tam littere qꝫ hiſtorie ſuus ordo ſeruetur.

Supra que ꝓpitio ac ſerẽo vultu reſpicere digneris. ⁊ accepta hr̃e ſicuti accepta hr̃e dignatꝰ es. mũera pueri tui iuſti abel. ⁊ ſacrifitiũ pr̃iarche nr̃i abrahe. et qd̃ tibi optulit ſummꝰ ſacerdos tuꝰ melchiſedech ſanctum ſacrifitiũ immaculatam hoſtiam

¶ Iſta eſt ſcd̃a ꝑticula primi capituli quarte ꝑtis. in qua illa ꝯſecrata et oblata in figuris ꝯmẽorant̃. et petit̃ vt diuino vultu benigniꝰ reſpitiant̃ a deo et accepten̄t. Et conſtruit̃ lr̃a ſic. ¶ Supra que. ſ. dona ⁊ data. ſ. o deꝰ Digneris reſpicere ꝓpitio vultu. i. placido facie Ac ſereno. i. illuĩato Et digneris hr̃e accepta. i. grata. ſ. qꝫtũ ad offerentẽ Sicut dignatꝰ es hr̃e accepta. i. grata Mũera. i. oblatões Pueri. i. ſui tui iuſti abel ſic dicti Et ſacrifitiũ. i. holocauſtũ Abrahe nr̃i patriarche. i. ſancti pr̃is Et quod. ſ. ſacrifitiũ Summꝰ. i. ſupremꝰ ſacerdos tuꝰ Melchiſedech ſic dictꝰ. Optulit tibi ſcm̃ ſacrifitiũ et immaculatã hoſtiã. ¶ Sñia lr̃e O deꝰ pater clemẽtiſſime. nos petiꝰ vt digneris reſpicere ꝓpitiꝰ placida facie ſuper hec dona et data. i. ſuꝑ corpus et ſanguinem xp̃i filij tui. habendo ea grata et accepta. ſicut grata et accepta

dignatus es habere mu[illegible]era iuſti abel. ⁊ ſacrifitia ſancti abrahe patriarche. et melchiſedech ſummi tui ſacerdotis Notandū ꝙ abel dicit͛ puer. tam a pueritia ꝙꝫ a purita te Juxta illud yſa. 62. Ecce puer meus dilect⁹ quem ele= gi. poſui ſup̱ eum ſpiritū meum Abraham dicit͛ patriar cha. non tm̄ iſrahelitice plebis. ſed et populi criſtiani. Jl lius per carnē. iſtius vero per fidem. Melchiſedech vt dr geneſ͛. xiiij. optulit panem et vinū in ſacrifitiū. reddendo gratias deo de victoria abrahe ī ipſo figuratū. Dicitur ſumm⁹ ſacerdos. q2 erat ſacerdos dei altiſſimi. Cui⁹ ſacri fitium erat acceptū deo valde Jdeo ſubiungit͛ ſanctuꝫ et immaculatū ſacrifitiū Et illa verba addidit leo papa prim⁹ Et poſſunt ita referri ad ſacrifitiuꝫ melchiſedech. quod dicitur ſanctum et immaculatū. propter ſacrifitiū eucariſtie in ipſo figuratū. ❡ Sequitur textus.

Supplices te rogam⁹, omnipotēs de us, iube hec perferri per man⁹ ſancti angeli tui in ſublime altare tuū, ī cō= ſpectu diuine maieſtatis tue, vt quot= quot ex hac altaris p̱ticipatiōe, ſacro= ſanctū filÿ tui cor ✠ pus ⁊ ſan ✠ guinē ſumpſerim⁹, omni bene ✠ dictiōe cele ſti ⁊ gratia repleamur, Per eundē cri ſtum dominū noſtrum,

❡ Jſta eſt tertia p̱ticula primi capituli quarte p̱tis ca= nonis. in qua petit͛ effectus huius ſacramēti. qui eſt diui ne gratie infuſio. Exponit͛ ſic littera O onipotens deus nos ſupplices. i. hūiles et deuoti Rogam⁹ i. deprecamur te Jube. i. fac ſcꝫ hec vota tua Perferri. i. repreſentari Per manus. i. miniſteriuꝫ Sancti angeli tui ſcꝫ aſſiſtētis Jn

ſublime altare tuū.i.in totā curiam celeſtē In conſpectu
diuine maieſtatis tue.i.glorie tue Ut quotquot.i.quoti=
enſcunqȝ nos fideles tui Sumpſerimꝰ ſacroſanctū.i.ſan
ctum corpus et ſanguinē filiȷ tui. Ex hac participatōe.i.
cōmuniōe altaris.repleamur omni benedictōe et gratia
celeſti Per eundē criſtum dominū noſtrū Sententia eſt.
O omnipotēs deus.hūiliter te deprecamur.iube noſtra
vota et noſtras orōes.per miniſteriū ſanctorū angelorū
perferri ī cōſpectu tue diuine maieſtatis.vt omēs ex hac
participatōe altaris.gratia et celeſti benedictōe replea=
mur.Hic ſacerdos deuote inclinat ſe.Et orat cancellatis
manibꝰ ante pectus Et ſignificat ꝙ ihūs morti appro=
pinquās incepit deprimere oculos.et palleſcere et nigreſ=
cere.Nec habens vbi caput ſuū miſeriis feſſum.⁊ ſpinea
corona.et ſanguine in crinibꝰ capitis congelato graua
tum inclinaret.niſi ſup̱ pectus ſuum.offerēs ſe ipm patri
pro peccatoribꝰ. ¶ Dicit notanter Iube hec.i.corpꝰ xpi
miſticū.quod eſt eccleſia militās.ſm alexandrū de halis
Perferri.i.aſſotiari In ſublime altare tuū.i.in eccl'aȝ tri
umphantē.que altare dicit.iuxta illud leui. Ignis in al
tari meo ſemp̱ ardebit Et hoc p̱ manus ſancti āgeli tui
et per virtutē et op̱ationē criſti filiȷ tui.qui eſt magni cō
ſiliȷ angelus yſa.iiij. Deinde cōcludit Per.x.d.n. Ubi nō
reſpondet.amen.qꝛ credit ab angelis reſponderi.

Memēto etiā dn̄e famulorȝ famularū
qȝ tuarū.N.et.N.q̄ nos p̄ceſſerūt cū
ſigno fidei et dormiūt ī ſomno pacis.
Ipſis et oībꝰ in xp̄o quieſcētibꝰ locuȝ
refrigerij lucis ⁊ pacis vt indulgeas de
p̄camur.Per eundē.x.d.n.amen.

¶ Hec ē quīta p̱s p̄cipalis totiꝰ canonis.ī qua orat p̱
refrigerio et glīa mortuorū Et cōſtruit lrā ſic Etiā o dn̄e

Memēto .i. miſerere Famuloꝝ qȝ .i. et Famulaꝝ tuarū .i. oīm tuoꝝ fideliū et eorū qui pceſſerūt nos. Cū ſigno .i. caractere Fidei .i. baptiſmatis Et dormiūt .i. reqeſcūt ī ſomno pacis O dn̄e nos deprecamur .i. petiꝰ Ut indulgeas .i. tribuere digneris Ipſis .ſ. p quibꝰ hic oramꝰ Et oibꝰ qeſcētibꝰ in xp̄o .i. qui ī fide catholica deceſſerūt Locū refrigerij .i. gaudij Lucis .i. glīe ⁊ pacis eterne Sn̄ia ē hec Oipotēs deus nos etiaȝ rogāꝰ et petiꝰ te ſuppliciter. vt miſerādo recorderis. famuloꝝ famularūqȝ tuaꝝ fideliū. q̇ cuȝ ſigno fidei obdormierūt ī ſomno pacis. Et petiꝰ vt iſtis ⁊ omībꝰ fidelibꝰ defunctis in xp̄o. locū indulgētie. locū lucis et locū refrigerij et pacis ꝑpetue largiaris. p eundē. x. d. n. ¶ Dicit̄ notāter. etiā. q. d. Mēoriā viuoꝝ deuote obſeruauiꝰ Nunc etiā et mēoriaȝ defunctoꝝ habeamꝰ. iuxͣ illud. b. auguſtini Nō ſunt pretermittēde ſupplicatōes p ſpiritibꝰ mortuoꝝ. et qꝛ aliqn̄ deſunt amici. parētes. cognati. qui ſupplicatōes p eis effunderēt. ergo ⁊ pia mater .i. tota eccl'a. oēs defunctos ſub gn̄ali ꝯmēoratōe ſuſcipit taciti ſqȝ eis noibꝰ exhibet ꝯmēoratōeȝ. Sed noīa coꝝ nō recitēt oretenꝰ. ſed ī corde mēoriter ⁊ cordetenꝰ ſacerdos reuoluat. Prohibitū ē. n. ne alicꝰ ī collectis miſſe. neqȝ ī canone. mētio noietenꝰ ⁊ oretenꝰ publice fiat. q̇ p ſe vel ſuis miſſaȝ ꝯpat. ne ex hoc p̄ſumptio auaritie ſacdotē fallat.

Nobis quoqȝ pctōribꝰ famlis tuis de mltitudīe miseratōnū tuaꝝ ſpantibꝰ piē aliq̄ꝫ ⁊ ſotietatē dōare digneris cū tuis ſanctis aplis ⁊ martiribꝰ Cū Johanne ſteffano mathia barnaba ignatio alexandro marcellino petro felicitate ꝑpetua agatha lutia agna cecilia anaſtaſia. Et cū omnibꝰ ſctīs tuis.

intra quorū nos conſortiū, nō eſtimator meriti, ſed venie queſumꝰ largitor admitte Per criſtū dominū noſtrum, Per quem hec oīa domīe ſemꝑ bona creas, ſancti✠ficas, viui✠ficas, bene✠dicis et preſtas nobis, Per ip✠ſuz et cum ip✠ſo, et in ip✠ſo eſt tibi deo patri oīpotenti ✠ in vnitate ſpūs ſancti, omnis honor et gloria, Per omīa ſecula ſeculorum amen.

¶ Capitulū ſcd̄m quinte partis principalis ipſiꝰ canonis. in qua oratio ſecūdario iteratur pro viuis cū cōmemoratione quorundā ſanctorū prius obmiſſorum. ¶ Et conſtruitur ſic littera .ſ. o omnipotens deus. tu digneris dare et concedere. Nobis peccatoribꝰ famulis et famulabus. i. fidelibꝰ tuis Sperantibꝰ de multitudine. i. de immenſitate Tuarū miſerationū. i. tue miſericordie. Aliquā partem et ſotietatē. i. conſortiū Cū tuis ſanctis apoſtolis et martiribꝰ. ſcz cum Johanne Steffano Mathia ꝛc̄. et cum omnibꝰ ſanctis tuis. O largitor nos queſumꝰ Admitte. i. adiūge nos Intra conſortiū. i. ſotietatē Quorum ſcz ſanctorū tuorū Non eſtimator meriti. i. non ſcd̄m exigentiā noſtri meriti Sed venie largitor. i. ſcd̄m exigētiaz miſericordie tue. per xp̄m dominū noſtrū Per quē ſcilicz criſtū. ſ. tu deus creas. ſ. quantū ad ſubſtantiā Sanctificas. ſ. ſcd̄m cauſas ſacrm̄tales Viuificas. reſtaurādo nobis vitam ſpiritualē. Benedicis. ſ. multiplicādo nobis ꝑ hec dona gratie. Et preſtas. i. cōcedis nobis. Hec oīa. ſ. dona ſemꝑ bona Per ipſum. ſ. xp̄m. et cum ipſo. et in ipſo Eſt

tibi deo patri oīpotenti.et hoc in vnitate.ſ.eſſentie ſpirit⁹
ſancti.oīs honor et gloria. Per oīa ſecula ſeculorū.i.eter=
naliter Sentētia Oīpotens deus.qui nō es eſtimator me
riti.ſed largitor venie.digneris nos aſſotiare ſanctis tu=
is.et aliquā partē btītudinis cū iſtis ſanctis tuis ſcȝ Jo
hanne ſteffano ꝛc̄.et cum omnib⁹ ſanctis tuis.digneris
nobis peccatorib⁹ de miſericordia tua ſperantib⁹ dare ꝑ
xp̄m dominū noſtrū Per quē hec dona bona creas.ſan
ctiſicas.viuificas.bn̄dicis et preſtas nobis.Per ip̄m ꝛ cū
ipſo et in ipſo eſt tibi deo patri oīpotenti.ī vnitate ſpirit⁹
ſancti.oīs honor et gloria per oīa ſecula ſeculorū Nota
quando dicit᷑ Et preſtas nobis.tunc corporale remouet᷑
de calice.Et ſignificat ꝙ velū templi ſciſſuȝ eſt a ſummo
vſqȝ deorſum Nota ꝙ calix ideo cooperit᷑ corꝑali.q2 ſan
guis in calice repreſentat corp⁹ criſti ī ſepulcro poſitū.ſin
done inuolutū.Sed hoſtia vel corp⁹ criſti non tegitur.q2
ſignificat corp⁹ criſti poſitū extra ſepulcrū nondū inuolu
tū.Hec rōnale Poſtea ſacerdos alte fatiet oratiōeȝ vt po
pulus reſpondeat amen.dicēs Per oīa ſecula ſeculorum
Et ſm̄ innocētiū deſignat illud ꝙ xp̄s magna voce cla
mando emiſit ſp̄m.et ꝙ hic eſt finis canonis. ¶ Circa fi
nem canonis et ſequētiū breuiter eſt notandū.ꝙ cruces
circa textū ſacri canonis non ſp̄ explicant᷑ eodem modo
quo in libris ſecularium notent᷑ Nemo tñ ex hoc moueat᷑.
q2 quelibet religio et dioceſ.in his ꝯſuetudinē ſuam ob=
ſeruat.eo ꝙ hmōi cruces nō ſunt de neceſſitate ꝯſecrati=
onis.Sed dūtaxat hic aſſignant᷑.vt inquit doctor ſctūs
parte.iij.q.lxxxiij.ar.ij.q2 ſacerdos in celebratōe miſſe vti
tur cruce ſignatōe.ad exprimendā paſſionē criſti que ad
crucem eſt determiata.q2 ſi ad conſecratiōeȝ aliquid ope
raret᷑ plures poſt eleuationē fiunt.ſequeret᷑ ꝙ añ canuȝ
completōeȝ nō eſſet hic perfectū ſacrm̄tū quod eſt hereticū
Cū vero vna religio per hmōi cruces aliter criſti paſſiōȝ
preconcipit.aliter nōnunꝗ̄ circa aliqua verba canonis

eiuſdem cruces et differēter aſſignat. Itaqȝ in ſequētibꝰ
añ ſumptionē corporis et ſanguis criſti alique aſſignā=
tur oratōes apud religioſos.et alique apud ſeculares.cū
hmōi potiꝰ ſupaddite ſint ex deuotōe.q̄ȝ poſite ex ncītate
obſeruat quis ſuā approbataȝ conſuetudinē ⁊ tm̄ de illo.

O Remus p̄ceptis ſalutari bꝰ
moniti et diuina inſtitutōe
formati audemꝰ dicere. Pa
ter noſter qui es ī celis. ſan
ctificetur nomē tuū. Adueniat regnū
tuū. Fiat volūtas tua ſicut in celo ⁊ in
terra Paneȝ noſtrū cottidianū da no
bis hodie Et dimitte nobis debita ⁊c.

¶ Poſt finē canonis ſacerdos agit de conſecratoꝝ dig
na perceptōe Et diuidit̄ ſequēs materia ſilr in quinqȝ
partes Primo premittit̄ dnica oratio.cū eius prefatione.
per quā fideles ad perceptōeȝ huiꝰ ſacrm̄ti diſponunt̄.et
quodāmodo ſanctificant̄.¶ Oratio dnica habet prefa
tionē vl̄ lectionē.que ꝯſtruit̄ ſic. Oremus.ſ.inſimul Nos
moniti.i.inſtructi Salutaribꝰ preceptis.i.preceptis domī
noſtri hieſu xpi.aut ſalutiferis documētis.Et formati.i.
eruditi Diuina inſtitutōe.i.ex diuina ordinatōe.qualiter
debemꝰ orare Audemꝰ dicere.i.audacter ꝓnunctiare.do
minicā oratōeȝ Pater noſter ⁊c.Sanctꝰ Gregoriꝰ papa
dnicam oratiōeȝ ſup hoſtiā in altari decātandā inſtituit
aſſerens incongruū eſſe.vt ſupra eucariſtiā diceret̄ ora=
tio quā ſcolaſticꝰ cōpoſuerat.et illa obmitteret̄ quā dn̄s
et magiſter ipſe dictauerat.Et cantat̄ apud grecos a to
to populo.apud nos a ſolo ſacerdote.qui ſacrificat ī per

ſona populi. Et captat in primis beniuolētia. cū dicitur pater noſter ſcz rōne gñalis prouidētie Qui es in celis. i. beatis ſm gloriā. Sequunt petitōes ſeptē Sanctificetur nomē tuū. i. vt sctm̄ habeat et glificet ab omnib⁹. et hoc pertinet ad gloriā dei. Adueniat reg. tu. i. optam⁹ vt venire poſſim⁹ ad vitā eternā Fiat volun. tu. ſi. in ce. i. optamus vt ex tua grā ſp̄ ſatiem⁹ dei voluntatē. et iuſte viuamus ſicut ī celo. i. in beatis Et ī terra. i. terrenis perficiatur volūtas tua Panē no. cot. da no. ho. i. vite neceſſaria. cottidie tribuere digneris. Quottidianuz. i. quottidie neceſſariū Et dimit. no. de. i. peccata nrā Sicut ⁊ nos dimit. debi. no. quo ad offenſam et q̄ꝫtū ad rancorē. et hoc ē neceſſitatis. licet q̄ꝫtū ad iniuriā et ſatiſfactōez non ſit neceſſitatis. ꝙ quis ſp̄ dimittat ꝓximo. ſed eſt quidē ſup erogatōis aut pfectōis Et ne nos indu. in tēp. i. nos ne inducı ꝑmittas ī temptationē ſic ꝙ ab ipſo vincamur Sed. li. nos a malo. pene et culpe. mundi et carnis Amen. i. fiat

Libera nos q̄ſum⁹ dn̄e ab omīb⁹ malis, p̄teritis, p̄ntib⁹ ⁊ futuris Et intercedēte btā ⁊ glo̾sa ſp̄ virgīe dei gēitrice maria, ⁊ beatis aplis tuis petro et paulo atꝫ andrea, cū oīb⁹ ſcīs tuis da ꝓpiti⁹ pacē in dieb⁹ nrīs vt ope miſericordie tue adiuti, et a pctō ſim⁹ ſp̄ liberi, et ab omni ꝑturbatione ſecuri.

Hic lectō ponit emboliſm⁹ dn̄ice orōis in quo ſacerdos meminit preteritorū malorū. et grauatur ꝑ preſens et timet futurꝫ malū Orat ergo vt de⁹ nos liberet ab iſtis malis in precedēti orōe dominica memoratis Et exponit ſic

DD ij

O domine quesum⁹.i.rogam⁹ Libera nos.ſ.homies i tua laude exiſtes Ab omnib⁹ malis.preteritis.pñtib⁹ ⁊ futuris ſcʒ penalib⁹.ſuper nos non inducẽdo ſicut ſup egiptios.ʒodomitas filios iſrahel.Et intercedẽte pro nobis ſcʒ omnib⁹ Beata et glorioſa.ſ.qꝛ plena gratia Semp.i.perpetue Uirgine dei genitrice Maria que amarũ mare dicitur.qꝛ ab illo tpe quo ſimeon prophetauit Et tuã ipſi⁹ animã pertrãſibit gladius doloris.vſqʒ ad criſti paſſiõʒ nunq̃ʒ dies preterijt ĩ qua iſta verba nõ reuolueret ⁊ ipa amare fleret.cogitando qñ fiet iſtud. Et beatis aplis tuis Et petrus reſumit̃ ꝓpter principatũ apoſtolat⁹ Paulus propter priuilegiũ doctrine Andreas propter priuilegiũ amoris crucis Et omnib⁹ ſanctis tuis qui fuerũt in eccleſia militãte Da propiti⁹ pacem ſcʒ pectoris.que ĩ hoc ↄñſtit.vt ſimus ab oĩ peccato ſinceri et liberi. et pacẽ tẽporis.qua ſum⁹ ab omni ꝑturbatõe ſecuri.¶ Nota hec oratio ſub ſilentio dicit̃ Et ſ̃cat illud ſilentiũ ſabbatum in quo corp⁹ dñi in ſepulcro quieuit.¶ Nota iſta oratõ dicit̃ emboliſm⁹.i.ſuper excreſcẽtia.eo ꝙ nihil in ea petit̃ quod in precedẽti oratione dnĩca petitum nõ fuit.nec tñ ſuperfluit.qꝛ eſt repetitio ſeptime petitõis ſcʒ Sed libera nos a malo.cũ certis ſuperadditis.

Per eundẽ dominũ noſtrũ hieſuʒ criſtum filiũ tuũ.qui tecum viuit et regnat deus ĩ vnitate ſpũs ſancti.

¶ Hic tertio ponunt̃ verba que ꝓferunt̃ qñ fit fractio ſpecierũ hoſtie Et dicit innocenti⁹ ꝙ ſacerdos frãgit hoſtiam vt in fractõe panis dominũ cognoſcam⁹.ſicut iſti duo diſcipuli ↄgnouerũt.quibus dñs in die reſurrectõis apparuit in emaus.Quo facto alta voce ſacerdos dicit. Per oĩa ſecula ſeculoꝝ.Poſt ſubiungit Pax ✠ dñi ſit ✠ ſp̃ vobiſ ✠ cum Et facit tres cruces ſuper calicem ſ̃m inno.

ad oſtendendū q̄ virtus trinitatis animā crucifixi re-
duxit ad carnē. ne derelinqueret animā eius in inferno.
nec carnem ei⁹ daret videre corruptionē. Poſtea chorus
reſpondet Et cū ſpiritu tuo. quaſi dicat. Tu nobis pacē
optas et eadem pax cū ſpiritu tuo maneat. qtin⁹ toto ſpi
ritu diuinis miſterijs aſſiſtas. ⁊ ſpūali gaudio plen⁹ ſtas
q̄ criſtus cū ſalutaſſet apoſtolos. dedit eis poteſtatem re
mittendi peccata dicēs Quorum remiſeritis peccata ⁊c̄
Jccirco chor⁹ clamat et poſtulat ab eo remiſſionē pecca
torum dicens.

Agnus dei qui tollis peccata mundi
Miſerere nobis. Agnus dei qui tol-
lis peccata mūdi. Miſerere nobis Ag-
nus dei qui tollis peccata mundi. Do
na nobis pacem.

¶ Ubi ſciendū q̄ agnus dicit̄ ab agnon grece quod eſt
piū latine q̄ pius et manſuet⁹ eſt. Et Sergius papa in-
ſtituit vt añ cōicantes agnus dei a choro decantaretur
¶ Nota q̄ criſtus quia in ara crucis patrem cognouit
et matrem. patrem per obedientiā. matrem p̱ curam Jbi
q̄ pius obtulit ſe pro nobis Et ideo in altaris immola-
tione ter dicit̄ agnus dei. q. d. Agnus dei qui cognouiſti
patrē miſerere nobis Agnus dei qui agnouiſti matrem
miſerere nobis Agnus dei qui redemiſti mūdū dona no
bis pacem Et dicit̄ notanter. miſerere nobis bis. ꝑ ter
peccatū originale ⁊ actuale. Tertio dicit̄ Dona nobis. i.
eccleſie pacem ī aduerſitatib⁹ Sed in miſſis defunctorū.
dicit̄ ter Dona eis requiē. i. liberationē ſcȝ primo a pena
ſenſitiua puniēte Sc̄d̄o liberatōȝ a cōſciētia ⁊ verme mor
dente Tertio ab afflictiua dilatione. Poſt hoc pacis oſcu-
lū ſacerdos miniſtris porrigit Et hoc fit propter precep-

160

tũ apoſtoli Salutate vos inuicẽ oſculo ſancto. deus aũt
pacis et dilectõis maneat ſemper cum omnibꝰ nobis In
miſſa aũt pro defunctis non datur pacis oſculum. quia
fideles ãie iam non ſunt in turbatõne huius mundi. ſed
quieſcunt in dño. qꝛ dare oſculũ eſt pacis et ꝯcordie ſig=
nũ Poſt hoc mittit partẽ hoſtie in calicẽ dicẽs illã oratio
nem ſequentem.

Hec ſacro ſancta cõmixtio corporis ⁊ ſanguĩs dñi nrĩ hieſu xp̃i. fiat mihi ⁊ omnibꝰ ſumentibꝰ ſalus mẽtis ⁊ cor= poris. et ad vitã eternã ꝑmerendam et capeſcendam preparatio ſalutaris amen

¶ Hec eſt quarta pars predictorũ in qua ponit̃ cõmixti
onis ſpecierũ oratio Et exponit̃ ſic. Hec ſacroſancta cõ=
mixtio. i. ſancta et ſctificata vnio Corporis et ſanguinis
dñi nrĩ hieſu xp̃i. i. ſpecierũ panis et vini. ſub quibꝰ conti
netur corpꝰ et ſanguis xp̃i Fiat mihi. ſ. ſacerdoti Et om
nibus ſumentibꝰ. ſ. ſpũaliter Salus mẽtis. i. ãie et corpis
Et ad vitam eternã promerendã et capeſcendã. i. poſſi=
dendã Prepatio. i. diſpoſitio Salutaris. i. ſalutifera amẽ
¶ Nota illa oratio debet ſane intelligi ſcꝫ Hec ſacroſctã
ꝯmixtio. qđ vtiqꝫ referendũ eſt ad ſpẽs panis ⁊ vini. ſub
quibꝰ corpꝰ criſti ꝯtinet̃ Corpꝰ eñi xp̃i nõ eſt ſine ſanguie
nec ſanguis ſine corpe. ⁊ ido nõ fit cõmixtio corpis. ⁊ ſan
guinis. qꝛ idem ſibi ipſi nõ cõmiſcet̃. ſed bene fit ꝯmixtio
ſpẽrũ Mixtio eñi eſt mixitibiliũ vnio. vt dr. j. de gñatõe.

Domĩe ihũ xp̃e fili dei viui. qui ex vo lũtate patris cooperãte ſpũ ſancto p

mortẽ tuã mũdum viuificaſti. libera me
queſo. ꝑ hoc ſacroſanctũ corp⁹ et ſan-
guinẽ tuũ. et a cũctis iniq̃tatib⁹ meis
et ab vniuerſis malis. ⁊ fac me tuis ſꝑ
obedire mãdatis. et nunq̃ in ꝑpetuũ
a te ſeparari ꝑmittas. Qui viuis et reg-
nas deus per oĩa ſecula ſeculorũ amẽ
Corpus ⁊ ſanguis dñi nr̃i ihũ xp̃i fiat
nobis ſalus mentis ⁊ corpis. ⁊ remiſ-
ſio omnium peccatorũ in vitam eter-
nam amen

¶ Hec eſt quinta pars ſequentiũ canonẽ. vbi ponuntur
orationes ad perceptionẽ ſacramẽti preparãtes. In qua
tria petunt̃ ſcꝫ a peccatis liberatio. preceptorũ dei obedi-
tio. et a deo nunq̃ in perpetuũ ſeparatio. ¶ Nota poſt il
lam orationẽ Domie hieſu criſte ⁊c̃. celeriter dnice paſſi
onis mẽoria habenda eſt. cũ omni deuotiõe et corde cõ-
trito. et ꝯſcientia non ficta. Poſt hoc corpus criſti ⁊ ſan-
guis ſumenda ſunt In qua quidem ſumptione non ex-
pedit fieri magna mora. Sed ſacerdos breuiter et reue-
renter ſe expediat cõmunicando. propter cordis diſtrac-
tionem et mentis euagationẽ. ne irruentes cogitationes
perdant deuotionẽ. In cuius figura preceptũ fuit in le-
ge ꝙ agnus paſcalis qui figurabat criſtũ cõmederetur
feſtinauter. ¶ Nota ſacerdos in quibuſdã eccleſijs om-
nes partes hoſtie ſumit. ſed in quibuſdam vnã partem in
duas diuidit. quas miniſtris ſcꝫ diacono et ſubdiacono
porrigit. et ſic cum miniſtris cõmunicat. Et per hoc inſi

nuat. ꝙ criſtus poſt reſurrectionē cum diſcipulis mādu
cauit. ꝙ aūt vnam partem accipit. et reliquas miniſtris
impendit. inſinuat. vt lucas euangeliſta cōmemorat. qa
hieſus accipiens panem fregit. et ſumens reliquū porri-
gebat illis. quorū cor ardens erat in via. ¶ Nota ſum-
mus pōtifex non ſic ſumit eucariſtiā ſicut ſacerdos com-
munis. vel alter epiſcopus. Nec etiā ſumm⁹ pontifex ſta
tim particulam hoſtie ſubmittit in calicem. ſed eam poſt
tertium ſignaculū crucis ſuper patenam reponit. et poſt
oſculum pacis ad ſedem aſcendens. ibiqȝ cōſiſtens maio
rem partem hoſtie ſuſcipit de patena. quā diaconus ſibi
apportauerit de altari. quā dentibus ſuis diuidens vnā
particulam eius ſumit. et aliā in calicem mittit. et de ca-
lice cum calamo haurit. Deinde alias duas particulas
diſtribuit miniſtris. Diacono cū oſculo. ſubdiacono ſine
oſculo. et idem ſubdiaconus reſiduū ſanguinis in quem
ſummus pontifex partem miſit. ſumit. Romanus ergo
pontifex ibi non cōmunicat vbi frangit. ſed ī altari fran
git et in ſede cōmunicat. Quia criſtus in emaus poſt re-
ſurrectionē coram duobus diſcipulis fregit et non man-
ducauit. Sed in hieruſalem coram duodecim diſcipulis
manducauit. Aſcendens ergo ſedem ibi manducat et cō
municat. quia in eccleſia militante ſummus pontifex eſt
caput et vicarius criſti. Et ideo ſublimiori loco cōmuni-
cat. ¶ Finitis his ſacerdos ſe applicat ad ſuſceptionem
ſacre ſancte hoſtie. Quidam de manu. quidam vero de
patena corpus criſti ſummūt. Quidam de ſiniſtra. qui-
dam de dextra Et falſum eſt ꝙ quibuſdam ordinib⁹ pro
pena ſit impoſitum ꝙ aliter non niſi de ſiniſtra recipere
audeāt. Sed poti⁹ hmōi ab his tenetur ex optimis et cō
uenientiſſimis rationib⁹. quas gratia breuitatis hic pre
termittā ¶ Tutius aūt eſt de manu recipere cum digiti
in calice poſtea lauantur. Qui aūt de patena ſummunt

non lauant in calice negligentiã cõmittere poſſunt.poſt ſumptionẽ eucariſtie ſacrñtũ ſacerdos abluit digitos et perfundit.ne aliquid incaute remaneat ex cõtactu diui=niſſimi ſacrñti Hec aũt ablutio poteſt referri ad ablutõez baptiſmi.cui⁹ formã criſt⁹ tradidit poſt ſuã reſurrectionẽ. Euntes inquit in mundũ vniuerſum docete oẽs gentes Qui crediderit et baptiſat⁹ fuerit ſaluus erit Sane circa maiora tutius eſt agendũ. Sacerdos ergo ſumens ſan=guinẽ propter maiorẽ ſecuritatem et reuerentiã calicẽ cũ vtraqz manu tenere debet.ſed in pfuſiõis ſumptõe ſuffi cit altera tm̃ duobus digitis alteri⁹ manus adiunctis. quaſi p hoc innuens.ſanguinẽ ibi non eſſe. Sed ſumẽdo ſanguinẽ aliqui ter hauriũt.ad deſignandũ trinitatem. Aliqui vero quĩquies hauriũt.ad oſtendendũ ꝙ quinqz vicibus totus xp̄i ſanguis ex corpore effluxit. Perfuſiõez vero bis recipiũt.per hoc deſignãs caritatẽ que inter du os conſiſtit. Et poſt ſumptũ ſacrñtũ.non eſt ſtatim ſpu=endũ.ſi comode abſqz violẽtia nature fieri poteſt.ſed pt⁹ horam ↄuenienter ſpuere poteſt ĩ loco competẽti.vbi ſpu tum nequit pedib⁹ cõculcari. Finita perceptiõe corporis et ſanguinis criſti.antiphona ſequiꝭ.que poſt ↄmuniõz concinitꝭ.que cõmuniter ↄmunio vocatur.qꝛ modicum poſt ↄmunicatõez cantaꝭ.⁊ illa repreſentat gaudiũ apo ſtolorũ de criſti reſurrectõe ẜm id quod legiꝭ Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dño. Poſt hoc iam in fine miſſe ſacerdos ſe transſfert ad dextrã partẽ altaris.et hoc ideo.qꝛ cultus ſi dei primo fuit ĩ populo iudaico.poſt h oc tranſiuit ad gẽ tes.in fine vero vel circa finẽ iterum reuerteꝭ ad iudeos per predicationẽ enoch et helie.qui cõuertunt corda pa=trũ ad filios.qm̃ in diebus illis ſaluabiꝭ iuda.et reliquie iſrahel ſalui fiant. Vel ẜm innocen.ẜcat gaudium dnice reſurrectõis et aſcenſiõis.ſicut in principio ſignificat ac ceſſus ad dexterã partẽ altaris gaudium dnice incar=natõis. Tunc dicit orões que vocanꝭ complende.⁊ orões

debent multiplicari equaliter collectis. ante epiſtolã pro-
nunciatis. hec oratio quã ſacerdos premittẽdo ſalutatõẽ
exequit̃. eleuatis vel extenſis manib⁹. ſignificat illã bene
dictionẽ ſcḿ innocen. quã criſtus aſcenſur⁹ in celum ele-
uatis manib⁹ legitur dediſſe diſcipulis Naz vt lucas cõ
memorat Eduxit eos foras ĩ betaniã. et eleuatis manib⁹
benedixit eos et ferebat̃ in celum Lu. vl. Poſt illas orões
pandit ſalutationẽ nouiſſimã. qua facta. vel per ſe vł per
miniſtros alta voce pronũtiat Jte miſſa eſt. Repreſen-
tans illud quod dictum eſt aplĩs Viri galilei quid ſtatis
aſpitientes in celũ. Chorus aũt qui gratulando reſpõdet
Deo grãs. imitat̃ apoſtolos. qui adorãtes regreſſi ſunt
In hieruſalem. cũ magno gaudio. Et in hoc ꝙ dicit̃ miſ
ſa eſt. datur licentia eundi populo ad propria vt ſit ſen-
ſus iſte. Jte ad propria. miſſa eſt finita. Vel hoſtia ſalu-
taris deo patri pro vobis eſt miſſa. Vel veſtra deuotio
miſſa eſt ethereis ſedibus miniſterio ſanctorũ angelorũ
Vnde conciliũ aurelionẽſe ſtatuit. ꝙ cum ad celebrãdas
miſſas pplũs criſtian⁹ in dei noĩe conuenerit. non añ diſ
cedat. ꝙ̃ miſſe ſolẽnitas compleat̃. et donec ꝑ nuntiatuꝫ
ſit Jte miſſa eſt. ¶ Sciendũ miſſa tripliciter claudit̃ ſeu
concludit̃ ſcꝫ per ite miſſa eſt Bñdicam⁹ domino. et ꝑ re
quieſcant ĩ pace. Jn dieb⁹ eñ feſtiuis et gñaliter qñ can-
tatur Glia in excelſis. concludit̃ cum ite miſſa eſt. Et h⁹
ratio eſt. qꝛ in dieb⁹ illis populus ĩ primitiua eccła. ad ec
cleſiaꝫ ↄfluebat. et qꝛ tenebatur expectare finem miſſe. et
neſciebat qñ eſſet finis. miſter vertebat faciẽ ad eos. dans
eis licentiã recedẽdi. Sed in dieb⁹ pro feſtis et ĩ ferijs qui
bus non cantat̃. gloria in exelſis. miſſa concludit̃ cũ Be
nedicam⁹ dño. quia tunc miniſtri et ſacerdotes. quaſi ſo-
li ſine populo in primitiua eccleſia miſſas dixerunt. ideo
iuxta morem antiquũ dicimus iſtis dieb⁹ Benedicam⁹
dño. Spetialiter ĩ ieiunio et in aduentu dnĩ miſſa claudi

tur cũ benedicam⁹ dño.etiam dominicis dieb⁹.ad denotandũ ꝙ ſi ſemper dño benedicẽdũ ſit.multo magis hoc tempore facere debem⁹ Sed quia ſemper debem⁹ manere in gratiarũ actione.chorus rñdet uniformiter.deo grãs Qui coram populo celebrãt Ite miſſa eſt dicũt ſe ad populum cõuertendo.quia cum quib⁹ loquimur.ad eos fatiem habem⁹.Sed dicendo Benedicam⁹ dño.ſacerdos ſe etiã cõnumerat cum populo ⁊ fatiẽ vertit ad orientem vt vero orienti ex alto qui illuminat omnẽ hominẽ.grãs referam⁹. Sed miſſe defunctorũ claudunt per requieſcant in pace. Eis em̃ per totum offitiũ optatur requies. precipue in principio.vt ergo finis correſpondeat principio.miſſa claudit per requieſcant in pace. Amen.i.fiat.
Iſto facto ſacerdos nouiſſimã facit bene✠dictionẽ ſuper populũ Et hoc ſignificat ſpiritus ſancti miſſionẽ in diſcipulos.quẽ dominus de celo miſit in eos.iuxta quod ipſe promiſit Accipietis inquit virtutẽ ſuperuenietis ſpiritus ſancti in vos Sicut em̃ ſpiritus ſanctus in nomine toti⁹ trinitatis mittit.eo ꝙ opera ſancte trinitatis ſunt indiuiſa Ita et ſacerdos iſtam benedictõez facit in nõie indiuidue trinitatis dicens Benedicat et cuſtodiat vos diuina maieſtas Pater et filius et ſpiritus ſanctus. Et virt⁹ et gratia benedictiõis eiuſdẽ ſancte trinitatis.et conſolatio almi ſpiritus ſuper populũ deſcendat.et ſemper maneat. Hec em̃ benedictio per verbum oris et ſignum crucis exprimitur.quia iſta miſſio ſancti ſpiritus. per ſonum vehementis aeris a celis.et per liguas igneas innotuit. vt habetur actuum primo. In qua benedictione finis habetur miſſe. ¶ Deinde ſacerdos inclinans caput ad altare et dicit. Placeat tibi ſancta trinitas vnus deus obſequium ſeruitutis noſtre. Et preſta vt hoc ſacrifitium quod indignus oculis tue maieſtatis optuli. Sit tibi acceptabile. michiqꝫ et omnibus pro quibus illud

optuli ſit te miſerātē ꝓpitiabile. qui viuis et regnas deꝰ
per oīa ſecl'a ſeculoꝝ Meritis et precibꝰ iſtoꝝ ⁊ oim ſctō=
rū ſuorū miſereat̄ nr̄i omīpotens dn̄s amen. Sacerdos
hoc orans oſculat̄ altare. ſeqꝫ ſigno crucis ſignās vt il=
libata fides cor ipſiꝰ et mentē ſꝑ poſſideat. et animū mu=
niat vſqꝫ ad obtentū vite ꝑhennis. In qua fidelis aīa ſo
tiabit̄ ſuo dilecto ſcꝫ deo ī oſculo ſalutari. in ꝯiunctōe in
ſeꝑabili. in caritate xpi. qn̄ videbimꝰ ipm̄ ſicuti eſt regem
in decore ſuo. vbi quicq̄d vis ad nutū adeſt. quicq̄d non
vis procul deeſt. vbi erit ſtatus oim aggregatōe bonoꝝ
perfectꝰ. in quo ipſe finis erit noſtrorū deſiderioꝝ. qui ſine
fine videbit̄ et ſine faſtidio amabit̄. et ſine fatigatōe lau
dabit̄. Igit̄ ſi fidelis aīa inſtar ſui ſponſi. ꝑ mentis puri
tatem. cordis cōpunctōeꝫ. paſſioniſqꝫ criſti deuotiſſimaꝫ
meditationē. ſeſe imprimis diſpoſuerit. ſe ſupra ſe eleuādo
aſcenſiōes in corde ſuo diſponēdo. Nullus ꝓfecto ambi
gat. nullus hoc rem dubioſaꝫ eſtimat. quin intrare pote
rit et videre deū deorū in ſyon. Hic quidē in ſacratiſſime
miſſe miſterijs. Alibi vero fatie ad fatieꝫ. que viſio iuxta
dictū beati iohānis. xvij. c. eſt vita eterna. ad quā nos du
cere dignet̄. qui in hoc ſacrifitio veraciter pro totiꝰ mun
di peccatis offert̄. Hieſus criſtus dei filius Qui cū patre
et ſpiritu ſancto eſt benedictus in ſecula amen.

❡ Canonis ſacratiſſime miſſe expoſitio. vna cum textu.
ſm̄ dicta et et ſententiā ſanctorū doctorū cōpendioſe ſub
forma vtilis repetitōis. almo ī gymnaſio Liptzenſi. per
Balthaſarem ſacre theologie licentiatū. Necnō collegij
beati Bernhardi ibidē ꝓuiſorem. pro dei honore. necnon
oīm religioſoꝝ ac ſimplitiū ſacerdotū deuota inſtructiōe
in vnū collecta. que alias ſatis diffuſe inuenitur poſita.
feliciter finit. Hāc optīe lector lege et relege in rem tuam
et ꝑfice religioſe. pro tue anīe ſalute. atqꝫ optīo profectu.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 14. Ch
INKUNABUŁY